130197
Гос. книжная палата УзССР

Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 1 февраль Шанба.
№ 10 (14403)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни янада рағбатлантириш, уни рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини берадиган замонавий хорижий ускуналар ва технологиялар билан таъминлаш мақсадида, шунингдек, жалб этилаётган хорижий кредит маблағлардан самарали фойдаланиш манфаатларини кўзлаб:

1. Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш бўйича лойиҳаларни молиялаш учун халқаро молия ташкилотларининг кредит мажбуриятларини, шунингдек, хорижий сармоядорларнинг маблағларини республиканинг Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳамда бошқа тижорат банклари орқали жалб этиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг таклифи иловага мувофиқ қабул қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, асосан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариладиган, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари чуқур қайта ишланадиган мавжуд кичик ва ўрта қўшма корхоналарни янада ривожлантириш ҳамда шундай янги корхоналарни барпо этиш, шунингдек, энг аввало қишлоқ жойларда инфраструктурани ривожлантириш йўли билан рақобатбардош ва экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳамда хизмат кўрсатишни кўзда тутувчи инвестиция лойиҳалари жалб этилаётган хорижий кредит маблағлари ҳисобига биринчи навбатда пул билан таъминланади.

3. Давлат мулки қўмитаси, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси Ўзбекистон Республикасининг Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Хорижий сармоялар бўйича агентлик, «Ўзинвестлойиҳа» компанияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда Бизнес-фонд, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда хорижий кредитларни жалб этиш ҳисобига кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришнинг 1997 йилга мўлжалланган устувор йўналишларини иловага мувофиқ ишлаб чиқсин.

4. «Ўзбекинвест» миллий суғурта компанияси хорижий валютада олинадиган кредитларни таъминлаш учун берилган гаровларни белгиланган тартибда суғурта қилишни амалга оширсин.

5. 1997 йилнинг 1 февралидан бошлаб кичик ва ўрта ишлаб чиқариш корхоналари, лизинг компаниялари жалб этиладиган хорижий кредитлар ҳисобига олиб келинадиган технологик ускуналар учун импорт бож ҳақи тўловларидан озод қилинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги «Ўзинвестлойиҳа» компанияси билан бирга кичик ва ўрта тадбиркорлик учун хорижда ишлаб чиқарилган асбоб-ускуна ва технологиялар замонавий турларининг кўрик-савдоларини мунтазам суратда ўтказиб турсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда ушбу Фармонни ижро этиш юзасидан қарор қабул қилиб, бунда лойиҳаларни танлаб олиш тизимини ҳамда хорижий кредит мажбуриятларининг маблағлари ҳисобидан олинган ҳамда кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилган кредитларнинг ўз вақтида қайтарилиши учун қарз олувчиларнинг ҳуқуқий жавобгарлиги белгиланишини назарда тутсин.

8. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири У. Султонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 1997 йил 31 январь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 31 январдаги Фармонига илова

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун жалб этиладиган хорижий кредит мажбуриятлари рўйхати

Хорижий кредитор	Кредит мажбурият мўлжалланган мақсад	Кредит мажбурият миқдори	Кредит мажбуриятга хизмат кўрсатувчи ташкилот
Европа тикланиш ва ривожланиш банки	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	60 млн. АҚШ доллари 30 млн. АҚШ доллари 30 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки Асака банк тижорат банклари
Осиё ривожланиш банки (ОРБ)	Қишлоқда маҳсулотни қайта ишловчи кичик ва ўрта корхоналарни янгилаш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки
OECF (Япония) ОРБ йўли билан биргаликда молиялаш	Қишлоқда маҳсулотни қайта ишловчи кичик ва ўрта корхоналарни янгилаш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки
Япония Экзимбанки	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки
Халқаро молия корпорацияси	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки
Германия Ривожланиш Кредит Агентлиги (KFW)	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	5 млн. DM	Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги тижорат банклари орқали
Марказий Осиё — Америка тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш фонди	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	26 млн. АҚШ доллари	Тижорат банклари

«ЁШ ИЖОДКОРЛАР КЛУБИ» ТАЪСИС ЭТИЛДИ

Қарши давлат университетида «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими қошида ташкил этилган «Ёш ижодкорлар клуби»нинг таъсис йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоят ҳокимлиги, маънавият ва маърифат ташкилотларининг вакиллари, ижодкорлар, вилоятнинг туман ва шаҳарларидан ижоднинг турли соҳаларида фаолият кўрсатаётган ҳаваскор ёшлар иштирок этишди.

«Клуб»ни ташкил этишдан мақсад — ўз ҳолига ва тарқоқ ҳолда бўлган ижодкорларни уюштириш, вилоятда баркамол адабий муҳитни яратиш, ёш ижодкорларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, уларнинг сара асарларини нашр қилиш, матбуот, телевидение орқали оммага таништириш, турли кўргазмалар уюштириш, таниқли ёзувчи ва олимлар билан учрашувларни ташкил этиш каби масалаларга қаратилган.

Таъсис йиғилишида клуб раислигига ёзувчи Шарофат Ашуровани, ўринбосари этиб Солижон Ибрагимовни сайлашди.

Йиғилиш сўнгида ёш ижодкорлар ўзларининг ижод намуналаридан ўқиб беришди. Клубнинг кейинги иш фаолияти юзасидан фикрлашиб олишди.

Истеъдодлилар эъзозда

ЖАҲОНАНИНГ ҚУВОНЧИ

Пойтахтдаги 41-ўрта мактабнинг 13 ёшли 11-синф ўқувчиси Жаҳона Абдурасулова ҳақида газетамизнинг ўтган шанба сонида ўқиган эдингиз.

Иқтидорли бу қизнинг талантити республикамиз Президенти томонидан муносиб тақдирланди: Жаҳонага компьютер совға қилинди.

Уни Президентнинг давлат маслаҳатчиси Тоҳир Орипов топширди.

— Президентимизнинг мендек оддий қизнинг мактубига билдирган муносабталаридан миннатдорман. Мен учун Юртбошимизнинг бу совғалари ҳаётимдаги энг эъзозли нарса бўлиб қолади. Қилинаётган бундай эътибор учун янада кўпроқ ўқишим, изланишим кераклигини ҳис этяпман, — дейди Жаҳона.

... Қайтарканман жажжи қизалоқнинг ҳаяжонлари, ҳаракатлари бахтли онларидан дарак бераётгани кўз олдимдан кетмайди. Кўнглимдан эса шундай битиклар кечади:

... Энди ҳар сафар клавишларда жажжигина қўллар юрганида бу юртда истеъдод, қобилият ҳеч қачон бефарқ қолмаслигини ҳис этади. Компьютер экранида эса жаҳон тан оладиган Жаҳонанинг янги кашфиётлари яратилса ажабмас.

(Ўз мухбиримиз)

«ТУРКИСТОН»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«Туркистон» газетасининг 1996 йил 25 декабрь сонида эълон қилинган «Уйланмаган иш — келтирар ташвиш» танқидий мақоласига Қашқадарё вилояти ҳокимлиги жавоб беради:

«Туркистон» газетасининг 1996 йил 25 декабрь сонида босилган «Уйланмаган иш — келтирар ташвиш» сарлавҳали мақоласи кўриб чиқилди.

Ҳақиқатан ҳам Қарши муҳандис-иқтисодиёт институтининг 1996 йил 13 декабрда ўтказилган илмий кенгаш йиғилишида кафедра мудирларини сайлаш масаласи кўриб чиқилган. Тиллар ва педагогика кафедраси мудирлигига З. Сариева ва Ф. Сафаровлар номзоди қўйилган бўлиб, кўпчилик овоз билан Ф. Сафаров сайланган. Текширишда сайлов қоидалари бузилганлиги аниқланмади.

Шу билан бирга институт раҳбариятининг таълим-тарбия ишларини яхши йўлга қўйиш, профессор ўқитутвчиларга нисбатан талабчанликни ошириш масалаларида камчиликлари мавжуд. Ҳозирги пайтда Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буйруғига асосан Эргаш Каримов ректорлик вазифасидан озод этилган. Институтни етук раҳбарлар билан мустаҳкамлаш ва ишдаги камчиликларни тугатиш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Р. РАҲМОНОВ,
Вилоят ҳокимининг ўринбосари

Мавзуга қайтиб...

ТАЛАБАГА МАКТУБ

Яна мавзуга қайтдик. Яна ўша талабалар шаҳарчасига. Пештоқига «2-журналистлар уйи» деб ёзилган бу бинода нафақат журналистлар, балки ТошДДнинг геология, филология факультети талабалари ҳам яшайдилар.

Биринчи учратганимиз ўзини «ходимман» деб таништирган аёл бўлди. Меҳмон эканлигимизни тушунтиришдан кўра «редакцияданмиз» деганни маъқулроқ кўрдик. Аммо хато қилганимизни кейин англадик. Яхшиям танишларимиз борлиги, бўлмасам ётоқхонага киришнинг ўзи бўлмасди.

Ётоқхонадагилар шароити билан танишдик. Четдаги одам учун ҳаммаси яхши. Яшаётганлар учун эса... Талабаларнинг кўпчилиги туз ялаган жойига тупуришни хоҳлашмади. Нима ҳам қила олардик. Балки энди мактубимизга қўрқмасдан жавоб беришар...

Узоқ қишлоқдан илм излаб, шаҳарга келган азиз ҳамқишлоғим, талаба!

Аҳволингни сўрамайман. Ётоқхонангни бориб кўриб келдим, сени эса учратмадим. Аммо кайфиятинг чатоқлигини сездим. Бу ҳақда яхшиси уйдагиларингга билдирма! Ахир уларнинг ташвиши ўзига етарли. Яна эрта-индин мактабни битирадиган укаларингни ўйла. Талабалар шаҳарчасида кечқурунлари чироқ йўқлигини, дарсларга сув келмаганлиги сабаб қўл-юз ювмай боришингни, кечқурунлари газ плитага «очередь» тегмай, овқатланмай ётишингни, электр токи йўқлиги сабаб дазмолсиз кийим билан кўчага чиқишингни улар эшитса довдираб қолиши мумкин.

Ҳамқишлоқ талаба, сенга қўйилган талабларни унутма: талаба борига ҳам, йўғига ҳам шукр қилмоғи керак. Чунки машаққатсиз, қийинчиликсиз маррага етиб булмайди. Лекин ўша арзингни тинглаб, «Ўз уйингда шундай шароит йўқ. Бураб қўйсанг иссиқ сув келадиган жўмракни бу ерга келгунингча тушингда ҳам кўрмагансан» деган домланг ҳақ гапни айтибди-да. Сенга маслаҳатим, ўша домлангга учрашишдан олдин ўзингнинг оилавий аҳволинг, қишлоғингдаги шароитингни оқ қоғозга битиб ўқиттин. (Улар ҳужжатга ишонишади-да). Қишлоғингнинг раҳбарлари ҳам худди сендек ётоқхона шароитида яшаб ўрганиб қолишганини ёзишни унутма.

Ҳамқишлоқ талаба, комендантинг ёлғончилардан эмас экан. «Совқотсанг дераза ромига тиқиш учун пахта бераман» деб эълон битиб қўйибди-ку. Шуни ҳам бермаса нима қилардинг. Яна бир ойда бир марта чойшабларингни алмаштириб турса... Яхшиликни билиш керак, оғайни. Уч ой қалин пўстинга ўралиб ётишнинг ҳам ўз завқи бор. Бу кунлар ҳам ўтиб кетади. «Катта» одам бўлсанг эслаб юрарсан.

Пойтахтнинг талабаси, вилоятларда дўстларинг қандай яшаётган экан, уларнинг аҳволи қандай? Яхшиси, улардан сўраб кўр; қандай яшаяпсан ҳам... талаба!

Кейинги хатимни мактублар келганидан сўнг ёзаман.

Қ. АРСЛОНОВ.

Муҳокама учун мавзу

ЎЗБЕКНИНГ ТИРИКЧИЛИГИ

Куни кеча таҳририятга кириб келган айни кучга тўлган, тоғни урса талқон қилгудек келбатли йигит кўнглини ёзди.

— Маошим рўзғор юритишга учма-уч етаяпти, — деди у. — Завод ишчиси мендан икки баробар кўп маош олади.

— Бир кунда неча соат ишлайсиз? — деб сўрадик ундан.

— Бир ставка: олти-етти соат.

— Кейинчи? Уйда нима билан машғулсиз?

— Телевизор кўраман, китоб ўқийман, кечқурун баъзан подъезддаги қўшнилар билан нард ёки домино дегандай...

— Бўш вақтингиз кўп экан. Бирор жойда қўшимча ишга кирсангиз бўлмайдими?..

— Ие, қизиқ экансиз-ку? Мен шифокорман! Бошқа иш билан қандай шуғулланаман? Бу бармоқларим билан ҳафтасига бир кун беморларни операция қиламан. Чет элда-чи, шифокорлар бошқа ишга қўл урадиган бўлса, унга мижоз келмайди. Ахир бу касбни эгаллаш учун ўрта мактабда ўн бир йил, институтда олти йил ўқиганман.

У билан ҳукумат давлат қарамоғидаги ташкилотлар учун бераётган қўшимча имтиёзлар, бозор иқтисодиёти қонунларининг моҳияти, у инсоннинг эрки ва имкониятларини беҳад ошириб юборгани, зиёлининг халқ олдидаги масъулияти ҳақида суҳбатлашишга ҳаракат қилдик. Унга ўзимиз билган, яхши таниган зиёлилар турмуши ҳақида қуйидагиларни гапириб бердик.

Фазлитдин ораста, хушмуомала. Бежирим кийинади. Худди ҳозиргина модалар журналидан сакраб тушгандай. Сўзлари маъноли, оғир-босиқ. Унда раҳбарга зарур бўлган барча хислат ва фазилатлар гўё мужассамдек. Вилоят ташкилотларидан бирини бошқараётган бу йигит бола-чақаси билан тўқ-фаровон яшайди. Бир нарсага зориққанини билмаймиз. Баъзилар ҳайрон бўлади: маоши маълум бўлса, нега бунча эмин-эркин юради, пулни қўлнинг кири, деб билади. Отасидан битмас бойлик қолганмикин?

Бир гал у таътилдан қорайиб, янада чайир тортиб келди. Дўстлари у қайси курортда дам олдийкин, деб ўйлашди. Хойнаҳой, чет элга борган, денгиз ёки океан соҳилида роса қуёшда тобланган, деб ўзимизча фол очдик.

У сўровимиздан ажабланиб:

— Мен таътилда молхонамни яна беш бош қорамолга мўлжаллаб кенгайтирдим, — деди. — Иссиқхона қурдим.

Унинг жавоби бизни янада ажаблантирди. Чунки биз Фазлитдин бошқарма раҳбарлигидан бошқа иш билан шуғулланиши мумкинлигини асло хаёлимизга келтирмаган эдик.

Унинг айтишича хонадонида ҳар йили 5-6 та новвос боқаркан. Бозорнинг энг олди қулупнайи, эртанги помидори ҳам унинг томорқасидан чиқаркан.

— Бу ишларни ким қилади, одам ёллайсизми? — деб сўрадик.

— Нега энди? Келинингиз, болаларим билан ўзимиз эплаймиз, — деди у ажабланиб. — Фақат камроқ ухлаймиз, телевизор олдида михланиб ўтирмаймиз. Кўча-куйда, таниш-билишлар билан ортиқча валақлаб туришга вақт йўқ. Ёзда соат бешда туриб, саккизгача томорқада ишлайман.

Ўтган йили Фазлитдин шахсий томорқасидан 150 минг сўм даромад қилибди. 5 та қорамолни семиртириб сотибди, 4 тонна картошка етиштирибди...

Вазирнинг ўринбосари лавозимига тенг вазифада ишлайдиган танишим бор. Ишхонасига кирсангиз ликопчада ҳар хил қанд-қурслар туради. Буни болалари, укалари билан ишлаб чиқараркан.

— Бу касб менга ота мерос, — дейди у. — Бўш вақтимда шуғулланаман. Шарқ қандолатчилиги анъаналарини қайта тиклашга ҳаракат қилаяпмиз. Отам ва бобомдан ўрганган ҳунаримни ҳозир невараларимга ҳам ўргатаяпман. Насиб этса, ўзбекона қандолатчилик сирларини тиклаймиз, энг зўр ноз-неъматларимиз билан ҳам дунёда ном қозонамиз. Айрим одамлар моддий етишмовчиликлар ҳақида гапирса энсам қотади. Соппа-соғ, Алпомишдай келбати билан маошим кам, бола-чақамга етмайди, тўй қилишим керак эди, деб нолиб юрадиганларни ёқтирмайман. Бозор иқтисодиёти шарофати билан қадимги ота-боболаримизнинг касб-корлари улуғланаяпти. Ҳунармандларнинг обрўйи ортяпти. Мана ўзимдан қиёс: оила аъзоларим билан маошни кутиб яшамаймиз.

Аҳмаджон дорилфунуннинг аълочи талабаларидан. Сурхондарёдаги узоқ қишлоқларнинг биридан келган. Кундузи ўқийди. Дарсдан кейин электрон техника заводларидан бирида детал йиғувчи бўлиб ишлайди. Айтишига қараганда, ҳар куни мингга яқин деталларни саралаб, бир-бирига пайвандлайди. У корхонага бир йил олдин кириб келганида цех бошлиқлари бу қишлоқи йигит мураккаб дастгоҳларнинг қисмларини йиғишни эплармикин, дея шубҳаланишган эди. Аслида Аҳмаджон ҳам улкан цехга кириб келгач, олдинига бироз тараддудланган, аммо таваккал, балки эплаб кетарман, деган умид юрагида учқунланган эди.

Албатта, бир-икки ой қийналди, тунги сменадан ҳориб қайттач, дарсга кеч қолиб, танбеҳ эшиттан пайтлари ҳам бўлди. Аммо ҳадемай ҳамма қийинчиликлар ортда қолди. Кундузи ўқиш, кечқурунги иш уни ҳар жиҳатдан чиниқтирди.

Ҳар ойда стипендиядан ташқари уч минг сўм маош олади. Маош олган куни уйига — қишлоқда қолган ота-онаси, мактабда ўқиётган укаларини ўйлаб, уларга пул жўнатади. Унинг ўқиши ва туриш-турмушидан хабардор бўлган домлалардан бири яқинда Аҳмаджонга «Сиз талаба бўлсангиз ҳам профессорнинг маошини оласиз», деди ҳазиллашиб.

Аҳмаджоннинг кечки сменага ишга киришини унча маъқулламаган айрим дўстлари ҳам кейинчалик унга эргашишди. Ҳозир факультетдан беш нафар йигит Аҳмаджон билан бирга меҳнат қилади.

Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Ўзбек азалдан ўз тирикчилигини ўзи юритиб, аравасини ўзи тортиб ўрганган. Давлатга боқиманда бўлиб яшашдан истиҳола қилган. Белида кучи, кўзида нури, онги-шуури бор экан, у ўз тирикчилигини ҳалол меҳнат билан ўтказган.

Кунига саккиз соат ўрнига беш соат ухлагани ёки кўп меҳнат қилгани учун фалончи дунёдан кўз юмибди, деган гапни эшитмаганмиз. Аммо дангасалиги учун хор бўлибди, кимнингдир олдида тили қисиқ экан, деган гап афсуски қулоққа чалиниб туради.

Суҳбатдошим сўзларимни жим тинглаб бўлиб:

— Гапларингиз тўғри, — деди. — Ёдимга тушди: Ҳатто Аҳмад Яссавийдек зот ҳам ота касб-ҳунармандчиликни бир умр ташлаб кетмаган. Мени айбламанг, Ҳарқалай, менга ўхшаган баъзи одамлар ҳамон эски замондаги боқимандаликдан, давлат бизни боқиши керак, деган ақидадан воз кечишлари қийин бўляпти...

А. ФОЗИЛОВ.

ФАРҒОНА ЙИЛ ЎТГУНЧА...

...Бу даврда «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими нималарга эришди? Ёшлар ҳаётида қандай аҳамият касб этди?

— Сиз жамғарма ташкил этилганидан буён унинг фаолиятидан қай даражада қониқдингиз? — деган саволимизга Фарғона вилояти «Камолот» жамғармаси бўлими раиси Абдурашид МИРСАЛИМОВ шундай жавоб берди:

— Гапни таҳлидан бошласам. Ёшлигимиз даври кўп алдовларга тўлиб ўтган бўлсада, руҳиятимизда эътиқод бардамлиги барибир сақланиб қолганига ҳайрон қоламан, базан. Ўша пайтлар йигит-қизлар эътиқоди ва ҳаракатлари билан ҳозирги ёшларимизнинг руҳиятини таққослайвераман. Бугун Мустақил давлатнинг эркин фуқароларимиз, лекин ана шу эркинлик ва қатор улкан имкониятлардан ёшларимиз ҳамиша ҳам тўғри фойдалана билмасликлари, шиддатли давр мураккабликларидан бироз эсанкираш ва довдирашларини сезсан, кишим. Мана шу ҳолат ёшларимизни ҳали-вери тарк этмаётгандек, назаримда. «Камолот»нинг асосий вазифаси ёшларни худди ана шу вазиятдан олиб чиқиб кетмоқлик деб биламан.

Булар шунчаки баландпарвоз сўзлар эмас. «Камолот» шаклланиш жараёнида.

Бир нарсани таъкидлаб ўтиш лозимки, «Комсомол» деб аталган бино ёшларни бир хил қолип асосида тайёрлади, пайти келганда эса шунга қатъиян мажбур ҳам қилди. «Камолот» эса ҳар бир ўсмирнинг ўзи танлаган йўлидан боришига кўмаклашади. Фақат барча тоялар Ватан дегани нуқтада Камолга етса, унинг келажаги йўлида муштарак бўлса бўлди.

— Жамғарма фаолиятидаги аниқ нуқталарга тўхталиб ўтсангиз.

— Жамғармамиз бешта шаҳар, 15 та туман бўлимларидан ташкил топган. Йил бошида вилоят ҳокимлигининг бир қатор бўлимлари ва бошқарувлари, жамоат ташкилотлари билан ёшлар тарбияси самарадорлигини оширишга, иш билан банд бўлмаган ёшларни ақлий ва жисмоний меҳнатга жалб қилиш, қўшимча иш жойлари яратиш, жиноятчиликнинг олдини олиш, ҳуқуқий маданиятни шакллантириш масалалари бўйича ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома ва қўшма қарорлар имзоланди. Шартномалар эса йил ўтгунича ўзининг қониқарли натижаларини берди.

Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш бошқармалари, жисмоний тарбия ва спорт вилоят қўмитаси ва касаба уюшмалари вилоят кенгаши ўртасида соғломлаштириш ҳафталиги ўтказилди. Бунда ёзги оромгоҳлари мавжуд барча корхона ва ташкилотлар қатнашдилар. Ҳафталик мобайнида «Кичик олимпиада» спорт мусобақалари ўтказилиб, ғолибларга жамғарма томонидан эсдалик совғалари топширилди. Шу аснода оромгоҳларда дам олувчиларнинг яшаш шароитларига ҳам жиддий эътибор берилди.

Ўзингизга маълумки, ёшларни иш билан таъминлаш ҳозирги пайтда долзарб масалалардан бири ҳисобланади. Ана шу масалага жиддий муносабат юзасидан, мустақил давлатимизнинг беш йиллиги муносабати билан 1996 йил август ойида вилоятимиз шаҳар ва туманларида меҳнат ярмаркаси ўтказилди. Ярмаркада вилоятимизнинг 275 дан ортиқ кичик ва катта ташкилотлари 2000 та бўш иш ўрни билан қатнашиб, жами 4053 нафар йигит ва қизлар иштирок этдилар. Ярмарка баҳона 804 нафар ёшлар иш билан таъминланди. 60 нафар ишчи-ёшлар эса ўз касб маҳоратларини оширишга жўнатилди. Декабрь ойида эса жамғарманинг шаҳар ва туман бўлимлари тавсиясига кўра 20 нафар ёшларни Корея ҳунар ўрганишга юбордик.

Ёшлар муаммоларини ўрганиш бўйича иш юритадиган жамоатчилик илмий маркази ҳақида алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман. Ушбу марказ олий ўқув юртлари олимлари билан ҳамкорликда тузилган бўлиб, унга жиддий эътиборимизни қаратганмиз. Зеро, муаммоларнинг илмий асосда ўрганилаётгани амалда ўз тасдиғини тезроқ ишонарли ва самарали тарзда намоён қилсин.

— Абдурашид ака, Фарғона халқи азалдан санъатча, адабиётга ихлосманд халқ. Демократик, ижодкор ёшларнинг камолоти йўлида «Камолот» келгусида нималарни режалаштириб қўйди?

— Тўғри айтасиз, фарғоналиклар адабиёт ва санъатни ғоят севишади. Ҳозир шундоққина кўчага чиқиб, хоҳлаган йигит-қиз билан суҳбатлашсангиз, албатта, сизга ё шеър ўқиб беради, ё ашула айтиб беради, ёки қизиқ-қизиқ гапларни билан ичагингизни узади. Улардаги ичидан энг иқтидорлиларини танлаб олиш, кўнглига йўл топиб, иқтидорига туртки бериш айни савоб иш. Биз шу мақсадда турли кўрик-танловлар ўтказишни режалаштириб қўйганмиз. Худо хоҳласа, жорий йилда ёшларимиз ҳаёти ҳар бир соҳа кўтарилишларга бой бўлади.

М. ТОЖИМАМАТОВА суҳбатлашди.

КУТУБХОНА — НУРХОНА БЎЛСИН!

Олий ўқув юрти кутубхонаси таълим тизимида ислоҳотларни амалга оширишда ҳал қилувчи омиллардан биридир. Кутубхона талабаларни миллий мустақиллик ғояларига садоқат, эл-юртга, ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда, миллий ва умуминсоний қадриятларни, касб маданияти, онги ва дунёқарашини шакллантиришда муҳим аҳамиятга эга. Ислоҳотларнинг ҳозирги босқичида мутахассиснинг ихтисослик билимлари ва кўникмалари даражаси билан бирга уларнинг маънавий-ахлоқий сифат ва фазилатлари масаласи ҳам алоҳида долзарблик касб этмоқда.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ташкил этган ўқув юртлари кутубхоналари директорларининг икки кунлик семинар-кенгашида ана шу масалалар атрофлича муҳокама этилди.

Семинар иштирокчилари мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов раҳнамолигида янги, демократик давлатни барпо этиш ва чуқур ислоҳотларни амалга ошириш борасида кенг кўламда олиб борилаётган ишларни акс эттираётган оммавий — ахборот воситаларининг маълумотларини ўқув юрти жамоаси, талабаларга ўз вақтида етказиш масалалари бўйича муҳим таклифларини илгари сурдилар. Президентимиз асарлари, рисолалари ва нутқлари матнлари, шунингдек, ахлоқ-одоб, маънавият, халқимизнинг урф-одатлари ва анъаналари, унинг узоқ ўтмиш тарихи ва бугунги турмуш ҳақидаги адабиётлар билан кутубхоналарни бойитиш, талабаларнинг улардан фойдаланиш имконияти ва воситаларини кенгайтириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Кенгашда олий ўқув юртларининг ректорлари кутубхоналар тўғрисида етарли ғамхўрлик қилмаётганлиги, уларни малакали ходимлар билан таъминлаш, иш самарадорлигини ошириш, замонавий ускуналар ва жиҳозлар, жумладан, нусха кўпайтирувчи техника воситалари билан таъминлашда сусткашликка йўл қўяётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Семинар қатнашчилари Тошкент шаҳри олий ўқув юртлари кутубхоналарининг фаолияти билан танишдилар.

(ЎзА).

БОЛАЛАР БАХТЛИ ЯШАШИ КЕРАК

Фарзанд — одамзод умрининг меваси, дейишади. Ҳар бир ота-она нуридийдасининг дард кўрмай, соғлом инсон бўлиб вояга етишишини ният қилади. Ўзининг рўёбга чиқмаган орзуларига фарзанди сазовор бўлишини истайди. Шундай экан, фарзанднинг тақдири, бахту иқболи ота-она, қолаверса, жамият учун ғоят муҳимдир. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг биринчи галдаги вазифалар қатори юртимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга кенг эътибор қаратилганининг боиси ҳам шунда. Чунки соғлом авлод келажакда баркамол миллатнинг асоси бўлади. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, МДҲ давлатлари орасида оналик ва болаликни ҳимоя қилиш мақсадида ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилот ва жамғармалар биринчи бўлиб Ўзбекистонда ташкил этилди. Мустақил мамлакатимизнинг илк ордени «Соғлом авлод учун» деб номлангани ҳам бежиз эмас. Мустақилликнинг илк давридаёқ Ўзбекистон БМТнинг халқаро болалар жамғармаси — ЮНИСЕФ билан кенг ҳамкорликка киришгани эса, болажон юртимиз ўз фарзандларининг чинакам ғамхўри эканини яна бир карра исботлади.

Маълумки ЮНИСЕФ дунёда болаларни ижтимоий ҳимоялаш ва бошланғич таълим тизимини яхшилаш вазифалари билан шуғулланади. Яқинда мазкур ташкилотнинг 50 йиллик юбилейи дунё миқёсида кенг нишонланади. Ана шу ярим асрлик давр мобайнида ЮНИСЕФнинг халқаро доирадаги мавқеи ва обрўйи ортди. Бугун йирик халқаро муаммоларни ҳал этишда унинг ўз овози ва ўрни бор. Жумладан, дунёда болалар меҳнатидан фойдаланишни зудлик билан тўхтатиш ҳақидаги халқаро ташаббус ҳам ЮНИСЕФ томонидан кўтариб чиқилди.

Хўш, ЮНИСЕФнинг бутун дунё аҳлига бундай баёнот билан мурожаат этишига сабаб нима?

Агар эътибор билан кузатсак, бугун дунё бўйича балоғат ёшига етмаган юз миллионлаб болалар турли ишларга мажбуран жалб этилганининг гувоҳи бўлиш мумкин. Улар оддийгина кўринган ишлар — уй-рўзғор ишларидан тортиб, завод ва фабрикалардаги энг оғир ҳамда хавфли вазифаларни ҳам бажармоқда. Хусусий шахслар уйида ёлланиб хизмат қилаётганлар ҳам кам эмас. Бундай хизматкорларнинг тақдири кўпинча уларнинг соҳиблари қўлида узил-кесил ҳал бўлаётгани янада ачинарли.

Бола саёқ юргандан кўра бир иш билан банд бўлгани, меҳнат ичида улғайгани тузук эмасми, қолаверса, уларнинг ота-онасига ёрдами тегади, дейиш ҳам мумкин.

Тўғри, ишлаётган болаларнинг қайсидир маънода ота-онасига нафи тегиши мумкин. Ҳатто уларнинг ичида рўзғор аравасини ёлғиз ўзи тортаётганлари ҳам кўп. Лекин, масаланинг бошқа жиҳати шундаки, бу болаларнинг қарийб барчаси ўз иродаси ва хоҳиши билан ишга ёлланаётгани йўқ. Оиладаги ночорлик ва қашшоқлик уларни тақдир кўчасининг эшигини эрта қоқишга мажбур этмоқда. Завод ва фабрикаларда меҳнат қилиш ҳавас эмас. Шундай оғир ва хавфли ишлар ҳам борки, болалар у ёқда турсин, ҳатто, катталар ҳам уни уддалаши қийин. Энг ёмони ҳар йили ўн минглаб бола ана шундай ишларни бажариб, «эҳтиётсизлиги» туфайли ҳаётдан бевақт кўз юмади, кўпчилиги эса бир умрга майиб ва мажруҳ бўлиб қолади. Айрим давлатларда меҳнат тақсимотидаги адолатсизликлар ҳам болалар меҳнатини суиистеъмол қилиш учун пулдорларга қулай шароит яратмоқда. Чунки, кам ҳақ тўланадиган қора ишларни, асосан, аҳолининг энг қуйи табақа вакиллари бажаради. Бундай оилалардан чиққан болаларни эса ишга жалб этиш катта меҳнат талаб қилмайди. Шу боис ривожланаётган мамлакатларда иш билан банд болаларнинг 30 фоизи бошланғич мактабни тугатмасдан туриб, уни тарк этади. Айримларида эса бу кўрсаткич 60 фоизни ташкил этиши янада ачинарлидир. Бундай муаммо, айниқса, Жанубий Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг кўплаб мамлакатларида ўта кескин бўлиб турибди.

Албатта, болалар меҳнати муаммо сифатида бугун пайдо бўлгани йўқ. Бироқ у ҳар доим эътибор талаб қилиб келганига қарамай, ҳеч қачон бугунгидай долзарб бўлмаган. Айниқса, кўплаб ривожланаётган мамлакатларда сўнгги 15—20 йилдан буён давом этиб келаётган иқтисодий инқироз уни янада чуқурлаштирди. Фурсатдан фойдаланган катта-кичик корхоналар ёш болаларни оммавий тарзда ишлаб чиқаришга жалб эта бошлади. Бугун жаҳон аҳолиси тез суръатларда кўпайиб, саноат ва истеъмол молларига эҳтиёж тобора ортиб бораётган бир пайтда болалар меҳнати энг арзон ва қулай ишчи кучи бўлиб қолди.

Табиийки, жиноий гуруҳлар ҳам бу борада четда қолишмади. Улар энг оғир жиноят ва пасткашлик — болаларни турли бузуқликлар ва шаҳвоний ишлар билан шуғулланишга мажбурлашдан ҳам қайтишмади. Бугун айрим мамлакатларда жиноятчилик ана шундай «бизнес» орқасидан миллиардлаб миқдорда мўмай даромад топаётгани ҳеч кимга сир эмас.

Маълумотларга қараганда ҳар йили дунёда бир миллиондан зиёд балоғатга етмаган қиз бола илк бор ана шу хавфли машғулотга жалб этилади. Ҳар куни минглаб қизлар «Қимматбаҳо мол» сифатида бир жойдан иккинчи жойга экспорт қилинади. Бир пайтлар пинхона кўринишда бўлган бундай қора ишлар бугун ошкора тус олаётгани, халқаро ҳамжамиятни жиддий ташвишга солмоқда. Бу жиноятчилик шу даражага етдики, буни унга қарши курашаётган мамлакатларнинг ожизлигидан ҳам билса бўлади. Бугун бунга барҳам беришнинг йўли битта — халқаро доирада кучларни бирлаштиришдир.

Халқаро кузатувчиларнинг фикрича, жаҳонда болалар меҳнатидан фойдаланиш кенг тарқалаётганига саводсизлик ҳамда халқларнинг айрим анъаналари ҳам имкон яратмоқда. Масалан, Покистоннинг энг йирик вилояти — Балужистонда қизларнинг эрта турмушга берилиши, ўғил болаларнинг эса саккиз-ўн ёшданоқ ишлаб чиқаришга жалб этилиши уларнинг ўқишига фурсат ҳам, эҳтиёж ҳам қолдирмаяпти. Ота-оналар қизларини мактабга бериш ўрнига, уй-рўзғор ишлари билан банд бўлиши ёки бировнинг эшигида меҳнат қилишини афзал кураётганлари туфайли, фарзандлар илм олиш бахтидан бебаҳра қолаётир. Шунинг учун ҳам мазкур вилоятда аёллар саводхонлиги масаласи ниҳоятда оғир. Агар Балужистон аҳолисининг асосий қисми яшайдиган қишлоқ ҳудудларида аёлларнинг бор-йўғи икки фоизи ёзиш ва ўқишдан хабардор эканини ҳисобга олсак, у ердаги маориф тизимининг аҳволи ҳақида хулоса чиқариш қийин эмас.

Бангладешда эса ҳар йили 4 миллион ўғил-қиз дарсхоналарнинг етишмаслиги туфайли бошланғич мактабда сабоқ олишдан маҳрум бўлади. Бундай ҳолатни Африка ва Лотин Америкаси қитъаларидаги кўплаб давлатлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу давлатлардаги ўқиш баҳосининг қимматлиги ота-оналар олдида катта муаммолигича қолмоқда.

Ҳа, ЮНИСЕФ беҳуда куйинаётгани йўқ. Инсониятнинг келажагини бугунги ёш авлод белгилайди. Бас, шундай экан, у ишончли ва маърифатли қўлларга топширилиши керак. Маърифатли одамлар эса баркамол жамият қура олади. Шукрки, юртимизда ана шундай маърифатли, баркамол инсонларни вояга етказиш йўлидаги саъй-ҳаракатлар тобора кенгаймоқда.

Сангин ЖАББОРОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

Рағбат

Иш билганга...

Мустақил мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги тизими ислоҳотлар ҳамда янгиланишлар жараёнини бошдан кечирмоқда. Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлис ана шу ислоҳотлар таҳлили, тармоқда туб бурилишларга эришиш билан боғлиқ вазифаларга бағишланди. Мажлисда қишлоқдаги ислоҳотларнинг бевоситадаги ислоҳотларнинг бевосита дарғалари ҳисобланган хўжалик раҳбарларидан бир гуруҳи иштирок этди. Республикамиз Президенти хўжалик раҳбарларидан биринчи бўлиб сўзни Қорақалпоғистон Республикаси Элликқалъа туманидаги «Сарабий» деҳқон (фермер) хўжаликлари уюшмаси раиси Йўлдош Авезниёзовга берди, унинг фикрларини тинглаб бўлгач, «Республикада сиздай хўжалик раҳбарларининг сони кўпайса, ўзимни бахтиёр деб ҳисоблардим!» деган илиқ гапларни айтди.

Сарабийлик раҳбарлар орасида Фермерлар уюшмасининг ҳозирги раиси Йўлдош Авезниёзовнинг алоҳида, ўзига хос ўрни бор. У 1941 йилнинг ёзида деҳқон оиласида таваллуд топди. Болалиги, ўсмирлиги қишлоқ далаларида, ғўза эгатлари орасида кечди. Ҳалол меҳнат қилишга ўрганди. Ўрта мактабни битиргач, бригада бошлиғи ёрдамчиси бўлиб ишлади. Сўнгра Тошкент Халқ хўжалиги институтининг ҳисоб-иқтисод куллиётини тугатди. Деярли 30 йилдан буён Йўлдош Жуманиёзович ҳисоб-иқтисод ҳамда масъул раҳбарлик лавозимларида ишлаб келмоқда. Роппа-роса ўн йил ўз жамоа хўжалигида бош ҳисобчи бўлди.

1977 йили Элликқалъа тумани тузилгач, у қўриқ туман халқ назорати қўмитаси раислигига тайинланиб, бу лавозимда олти йил ишлади. Сўнгра у Орджоникидзе номидаги давлат хўжалиги директори, туман агросаноат бирлашмасида бош ҳисобчи, Элликқалъа тумани ҳокимининг иқтисод масалалари бўйича муовини бўлди. Бу лавозимларнинг барчасида Йўлдош Жуманиёзович ўзига хос ташкилотчилик, тадбиркорлик намунасини кўрсатди.

Иқтидорли раҳбар 1995 йилнинг январидан буён «Сарабий» фермерлар уюшмасини бошқариб келмоқда. У раисликка сайланган кунларда туманнинг иқтисодий ҳаёти, айниқса, қишлоқ хўжалиги тармоғида муҳим янгилик жорий этилди, элликқалъалик деҳқонлар мустақил мамлакатда биринчи бўлиб пахтачиликда мулкнигхусусий шаклига ўтдилар. Тумандаги ерлар 1935 фермерга тақсимлаб берилди. Шу жумладан, «Сарабий» хўжалигида 215 фермер фаолият кўрсата бошладилар.

1996 йил пахтачилик учун қандай муаммолар туғдирганини кўпчиликка сир эмас. Тўғри, иқлим инжиқликлари ҳамма вақт бор нарса. Фақат бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, ҳар йили Қуйи Амударё воҳасида етиштирилган ғўзага ҳашоратлар ўз кучини кўрсатди. Шунга қарамасдан сарабийликлар қийинчиликларга кўп йиллик тажрибалари, тадбиркорликларни қарши қўйдилар. Давлатга 4195 тонна пахта сотилиб, «Сарабий» Элликқалъа тумани бўйича режани уддалаган тўртта хўжаликдан бири бўлди.

Етмишинчи йилларда «Думанқалъа» ва «Ўйсаланг» даҳаларида катта ҳажмдаги ерлар ўзлаштирилган эди. Ҳозир бу иш Султонвайс тизмаси этагидаги «Бўрлитоғ» даҳасида давом эттирилмоқда. Уюшмада юқори ҳосил усталари, илғор фермерлар меҳнат қилади. Улардан Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Мўмин Жуманиёзов, Ҳабибулло Каримов, Тўхта Норбоева, Қурбонбой Ёвқочев, Рўзигул Худайберганова каби ўнлаб пешқадамларнинг номларини тилга олиш мумкин.

1997 йил инсон манфаатлари йили деб эълон қилинди. «Сарабий» фермерлар уюшмасида инсоннинг туб манфаатлари бутун ишлаб чиқариш жараёни учун мезон қилиб олинган. Бу манфаатларнинг калити эса меҳнатда, иш билан бандликдадир. Мазкур йўналишда муаммолар ҳам йўқ эмас. Аммо қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлашнинг бир неча тармоқлари ривожлантирилмоқда. Биринчидан, юқорида қайд қилганимиздек, фермерлар уюшмасининг учта қўриқ даҳаси ҳар томонлама ривожланмоқда. Иккинчидан, хўжаликда Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонаси — «Элтекс» тўқимачилик мажмуи шахобчаси ишламоқда. Бу қишлоқ ёшларини иш билан таъминлашда муҳим омил бўлди. Бундан ташқари қишлоқда 20 дан ортиқ турли кичик ишлаб чиқариш, хизмат корхоналари фаолият кўрсатмоқда. «Элтекс»—тўқимачилик корхонасининг шохобчаси ишини ташкил этишда «Камолот» жамғармаси жамоатчилик марказининг ўрни алоҳида бўлаётир. Умуман, жамоада ёш авлодга эътибор катта. Фермерлар уюшмасидаги ишлаб чиқариш жараёнида ёшлар яқиндан иштирок этмоқдалар. Пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликда ҳам навқирон мулкдорлар сафи кенгаймоқда. «Илҳом» ҳиссадорлик жамиятининг аксарият аъзолари ёшлардир. Ҳиссадорлик жамиятида 586 бош қорамол, 164 бош сигир, 100 бош қўй бор. Ҳар йили давлатга 300-350 тонна сут, 50-60 тонна гўшт сотилмоқда.

Хўжаликда 100 ўринли санаторий ишлаб турибди. У Амударё соҳилидаги сўлим боғда жойлашган. Санаторийда Қорақалпоғистоннинг барча шаҳар ва туманларидан мижозлар келиб ҳордиқ чиқариб даволанишмоқда. Айни пайтда хўжалик ҳудудида 100 ўринли замонавий шифохона қурилиши ниҳоясига етказилмоқда.

Йўлдош Жуманиёзович хўжаликда қурилиш масалаларига алоҳида эътибор бераётир. Кейинги икки-уч йил давомида хўжалик марказида замонавий гузар барпо этилди. У ерда деҳқон бозори, савдо ва маиший хизмат нуқталари, «Оқ олтин» универмаги, халқ банки шохобчаси бор.

Яқин истиқболда Фермерлар уюшмаси ҳаётида катта ўзгаришлар юз бериши кутилмоқда. Хўжалик ҳудудида «Учқудуқ-Мискин-Султонвайстоғ» темир йўлининг йирик бекатларидан бири қурилмоқда.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Туркистон» мухбири

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

ҚАБУТАР ҚЎНГАНИ РОСТ БЎЛСИН...

Мана бир неча кундирки, дунёнинг йирик оммавий-ахборот воситалари, сиёсатчилар, халқаро жамоатчиликнинг диққат-эътибори яна Чеченистонга қаратилган. Куни кеча икки йиллик уруш натижасида харобага айланган жафокаш заминда демократик сайлов бўлиб ўтди. Чеченистон халқи ўзининг қонуний Президентига овоз берди. Дастлабки норасмий хабарларга қараганда, сайловда Чеченистон қуролли гуруҳларининг ҳарбий штаби бошлиғи Аслан Масхадов энг кўп овоз олишга муваффақ бўлди.

Маълумки, сайловолди тадбирларида номзодлар Чеченистон келажакда қандай давлат бўлиши, Россия Федерацияси билан муносабат қай шаклда ривожланиши ҳақида ўзларининг ғояларини илгари сурган эдилар. Чеченистон халқи асосан А. Масхадовнинг сайловолди дастурини маъқул кўришини намойиш этди. Чунки, Аслан Масхадов урушнинг дастлабки кунлариданоқ можарони жанг майдонида эмас балки, музокаралар столида ҳал этиш мумкин, деган ғояни собитқадамлик билан илгари суриб келди.

Айни пайтда эса оммавий-ахборот воситалари, сиёсатчилар Чеченистонда бўлиб ўтган сайлов натижаларини турлича шарҳламоқда. Воқеалар ривожига турлича оҳанг, турлича ранг бермоқда. Аксарият сиёсатчилар, энди Россия билан Чеченистон ўртасидаги муносабатлар қай ҳолда давом этади, деган саволга жавоб ахтариш билан овора. Кўпчилик бу алоқаларнинг тинч йўл билан давом этишидан умидвор. Масалан, Россия Федерацияси давлат думаси қўмитаси раиси В. Зорин «Труд» газетаси мухбири саволларига жавоб берар экан, «Гарчи оғир синовларни бошимиздан кечирган бўлсак-да, Россия билан Чеченистон бирга бўлишига ишонгим келади. Бироқ, бу бирдамлик учун олдинда оғир ва узоқ давом этадиган музокаралар турибди», деди.

Бу гапда жон борга ўхшайди. Чунки Аслан Масхадов ўзининг сайловолди дастурида «Бизнинг мақсадимиз сиёсий мустақилликдир. Бироқ, бу мустақиллик Чеченистон билан Россия ўртасидаги ўзаро қўшничилик алоқаларига, иқисодий муносабатларига путур етказмайди. Бундан кейин ҳам икки мамлакат ўзаро тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилаверади», деган фикрни билдирган эди.

Бошқа бир гуруҳ сиёсий шарҳловчилар эса воқеаларга баҳо берар экан, Грозний билан Москва ўртасидаги муносабатлар бундан кейин ҳам хамирдан қил суғургандек силлиқ кечишига шубҳа билан қарамоқда. «Независимая газета»нинг ёзишича, Чеченистонда сайлов ўтганидан кейин Президентликка номзод кўрсатган халқ вакилларининг барчаси ҳукумат тузишда иштирок этади ва мамлакатнинг юқори мансабларини эгаллайди. Натижада ким Президент бўлишидан қатъий назар, хоҳлайдими-йўқми, улар билан келишиб ишлашга мажбур. Демак, Грозний билан Москва ўртасида муносабатлар кўпчилик ўйлагандек силлиқ кечмайди.

Чеченистондаги воқеалар қандай ривожланмасин, кўпчилик бир ҳолга амин. Уруш ҳеч қачон инсонга бахт келтирмаган. Аксинча, гуллаб-яшнаб турган ўлкаларни култепаларга айлантирган, қанча-қанча инсонларнинг ҳаётига зомин бўлган. Урушнинг мудҳиш оқибатларини тугатиш эса бир неча ўн йил, ҳатто асрларга чўзилган. Тарихдан маълумки, аксарият урушлар, кескин вазиятлар охир-оқибатда, музокаралар, машваратлар орқали ҳал қилинган. Яъни инсоният ўзаро муносабатларига доимо тинч йўл билан ойдинлик киритиб келган. Чеченистонга назар солар эканмиз, ниҳоят, бу заминга ҳам тинчлик кабутари қўнганига, эзгулик, ақл-идрок жаҳолат устидан тантана қила бошлаганига ишонгинг келади.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси

ПАРИЖ. Польша ҳукумати раҳбари Влодзимеж Чимошевич Францияга расмий ташриф буюрди. Франция президенти Жак Ширак Польша вазири билан суҳбатда ўз мамлакати Польшанинг Европа Иттифоқига аъзо бўлиши тарафдори эканини яна бир карра таъкидлади.

Учрашув чоғида Жак Ширак, шунингдек, Франция «Шимолий Атлантика блокига кириш учун Польшанинг номзодини фаол қўллаб-қувватланишини» айтди.

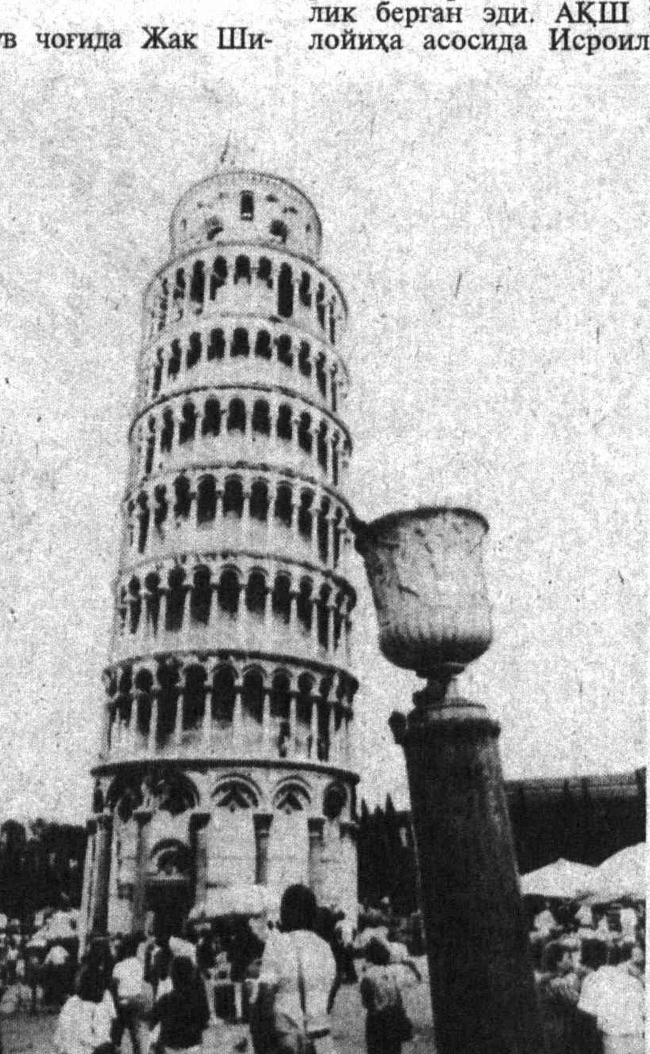

ЦЮРИХ. Швейцария Конфедерациясига расмий ташриф буюрган Россия Бош вазири Виктор Черномирдин ушбу мамлакат тадбиркорлари билан бўлиб ўтган учрашув чоғида «Россия ҳеч истисносиз турли мамлакатлардан олган барча қарзларни тўлайди», деб баёнот берди.

Виктор Черномирдин сафар чоғида Париж клуби йўналиши бўйича Россиянинг Швейцарияга 385 миллион франк миқдоридаги қарзи юзасидан битим имзоланажагини ҳам маълум қилди.

ВАШИНГТОН. АҚШ Президенти Билл Клинтон яқин Шарқ муаммосини бартараф этиш доирасида 13 февраль куни Исроил Бош вазири Беняминн Нетаняху билан амалий учрашув ўтказади. Америка Қўшма Штатлари Президенти 3 март куни Фаластин раҳбари Ёсир Арофат, 10 март куни Миср президенти Ҳусни Муборак, 18 март куни Иордания подшоҳи Ҳусайн билан ҳам худди шундай учрашувлар ўтказишни режалаштирмоқда. Оқ уй матбуот котиби Майкл Маккэри журналистларга ана шуни маълум қилди.

Яқинда Исроил ҳукумати раҳбари «Ер эвазига тинчлик» лойиҳаси асосида фаластинликларнинг Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги Хеврон шаҳрини назорат қилишига розилик берган эди. АҚШ ушбу лойиҳа асосида Исроилнинг Сурия ва Ливан билан алоқаларини ҳам яхшилашга эришиш ниятидадир.

ТРИПОЛИ. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти «Ливан Эраб Эйрвайз» авиакомпаниясининг Ливиядаги халқаро йўналишлар бўйича қатновни бошлаш нияти Хавфсизлик кенгашининг бу мамлакатта самолётлар қатновини таъқиқлаш ҳақидаги резолюциясига зид экани ҳақида баёнот берди.

Маълумки, 1982 йилда «Пан—Американ» авиакомпанияси самолёти террорчилар томонидан портлатиб юборилган эди. Ливия мана шу террорчилик ҳаракатида айбдор деб топилган икки фуқарони ҳимоя қилгани учун халқаро ҳамжамият 1992 йилда юқорида қайд этилган жазо чорасини қўллади.

Бироқ яқинда ҳаво шарида жаҳон бўйлаб саёҳат қилаётган америкалик Стив Фоссет Ливия осмони ҳудудидан эркин учиб ўтгач, Ливия БМТ Хавфсизлик Кенгашининг резолюцияси бузилгани ва у ўз кучини йўқотганини таъкидламоқда.

РАБОТ. Жазоир айни кунларда террор ҳаракатлари авж олиб бораётган жойга айланмоқда, деб хабар беради Рата — ТАСС ахборот маҳкамаси.

Маълум бўлишича, ўтган сешанба куни Жазоир меҳнаткашларининг умумий Иттифоқи биноси олдида касаба уюшмаси раҳбари Абдулҳақ бин Жамшид отиб ўлдирилган. Шу куни Блида шаҳри кўчаларининг бирида портловчи мослама қўлланиши оқибатида бир киши ҳалок бўлган ва 17 киши жароҳатланган.

Муборак рамазон ойининг ўтган уч ҳафтаси ичида бу ерда 250 нафардан зиёд киши қурбон бўлган, 600 дан ортиқ киши эса тан жароҳати олган.

ОТТАВА. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Канадани аҳоли турмуш даражаси бўйича дунёда энг яхши кўрсаткичга эришган мамлакат деб топди. Канада аҳолисининг турмуш даражаси уч мезон бўйича ўрганиб чиқилган. Биринчидан, мамлакатда фуқароларнинг ўртача йиллик даромади 23,3 минг АҚШ долларини ташкил этар экан, аҳолининг ўртача умри эса эркакларда 75, аёлларда эса 81 ёшга тўғри келиши аниқланган. Учинчи мезон — саводлилик даражасига кўра 6 ёшдан 23 ёшгача бўлган канадаликлар 100 фоиз ўқиган ёки ўқимоқда.

БМТнинг мазкур рўйхатида Канада мамлакат аҳолисининг турмуш даражаси жиҳатидан биринчи ўринга чиқиб олди. Ушбу райхатда АҚШ иккинчи, Япония эса учинчи ўринни эгаллаб турибди.

ТЕҲРОН. Эроннинг янги Жиноят кодексида ўғрилик қилганларга кескин жазолар кўзда тутилган. Эрон бош прокурори Муртазо Моктедайининг маълум қилишича биринчи бор ўғирлик қилиб, қўлга тушган одамнинг ўнг қўлидаги 4 бармоғи кесиб ташланади. Агар жиноятчи иккинчи бор шу иш билан қўлга тушса, чап оёғининг барча бармоқларидан ажралади. Учинчи бор қўлга тушган ўғри бир умр қамоқ жазосига маҳкумдир. Қамалган жиноятчи авфга муяссар бўлиб, озодликка чиққандан кейин ҳам ўғрилик билан ушланса, дорга осилади.

НАМИБИЯ. Намибиянинг олмос ўғрилари Энг беозор қуш — кабутарни ҳам жиноятга шерик қилди. Винхукедаги «Намдеб» олмос ишлаб чиқариш корпорациясининг икки нафар ишчиси 44 та олмос бўлагини корпорация ҳудудидан ўргатилган каптарлар ёрдамида олиб чиқишга уринаётганда полиция томонидан қўлга олинди. Ўғрилардан бири жами миқдори 15 минг АҚШ долларига тенг бўлган бу қимматбаҳо тошлар солинган елим халтачаларни каптарларнинг оёғига боғлаб учирган. Ўзининг каптархонасида ўтирган иккинчи ўғри эса каптарларнинг бу оғир «тош»дан озод қилиб турган. Агар ўғриларнинг ғалати хатти-ҳаракатларини ҳамкасблари ўз вақтида сезиб қолишмаганда, «каптарвозлик» анчагача давом этиши мумкин эди.

Юрак яшаш учун берилган

ДУНЁ ТИНЧЛИККА ТЎЛСИН?

Ўзбекистонга Зулфия БОБОЕВАнинг шеърлари унинг ўзидан анча олдин, бундан 10—15 йиллар илгари ташриф буюрган ва эл назарига тушган. Демак, шунча йилдан бери халқимиз кўҳна Тожикистоннинг Ғончи туманидаги дўппидеккина Мужун қишлоғида яшаётган бетакрор ирода ва истеъдод соҳибасини ўз фарзандидек ардоқлайди, унинг ижодини ихлос ва интиқлик билан кузатади.

Эҳтимол, Зулфия Бобоеванинг ҳамқишлоқлари шеъриятнинг ҳадсиз-ҳудудсиз имконлари, сиру синоатлари ҳақида тўлиб-тошиб гапириб беришолмас. Лекин энг муҳими, улар шеър илоҳий ҳодиса эканлигини, шоирнинг қадри жуда-жуда баланд туришини дил-дилдан ҳис қиладилар. Мен бу гўзал ҳақиқатга бундан икки йил олдин — шоиранинг 40 йиллик тўйига борганимда иқрор бўлганман. Бу қутлуғ кунга атаб мужунлик қиз-жувон, хотин-халажларнинг барча-барчаси янги кўйлак тикиб кийишди, шоирани таъзим қилиб кутламаган бирор ҳамқишлоғи қолмади...

Ҳеч бир тан жароҳати руҳий изтиробларсиз ўтмайди. Зулфия опа салкам ўттиз йилдан буён оғир дардни енгиб — тақдирнинг қалтис синовлари устидан ғолиб бўлиб яшамоқда. Ҳамиша суяб тургувчи қўлтиқтаёқлари шоиранинг «энг яқин дўстлари» ва «содиқ ҳамроҳларидир». Зулфия опадан ўрганадиган жиҳатларимиз жуда кўп, у арз қилишни, зорланишни эмас, ўзига оро беришни, гўзаллик ҳақида, бахт ва муҳаббат ҳақида ҳузур қилиб суҳбатлашишни, одамларни, табиатни кузатишни, янги ташбеҳлар топишни, қушлар гурунгини тинглашни яхши кўради. У ўз кўнглини авайлагандек — ўзгаларни ҳам авайлайди.

— Зулфия опа, ҳаётимизнинг ярми биз кутган табиий воқеалардан иборат бўлса, ярмини кутилмаган ҳодисалар ташкил этади. Улар гоҳ қувонч, гоҳ ташвиш қиёфасида умримизга кириб келади. Сиз ўша тасодифий бахт ва бахтсизликларни қандай қарши оласиз?

— Ҳаммасини табиий қабул қилишга ҳаракат қиламан. Бирор хушхабар эшитсам, ундан ҳам қувончлироғини кутаман. Онамнинг бевақт вафоти ҳақидаги хабар ҳаётимдаги энг қайғули хабар бўлган. Ўзимни бутунлай йўқотиб қўйгандим ўшанда... Лекин шунда ҳам бир-икки соатдан сўнг, онам тирик бўлганларида мени шу аҳволда кўриб қийналарди. Оилада катта фарзандман. Укаларимга далда бўлишим керак, деб ўзимни қўлга олганман.

— Умуман, тасодифларга муносабатингиз қанақа?

— Илгарилари тасодифларнинг одамнинг ҳаётига нимадир олиб киришига, тўғриси, ишонмасдим. Инсон ҳамма нарсани ўзи яратади, ўзи топади, ўзи кашф қилади, деб ўйлардик. Энди эса уларнинг ўзимизга мутлақо боғлиқ бўлмаган ҳодисалар эканини аста-секин тан олаяпман. Кўп шеърларим ҳам тасодифан ёзилиб қолган.

— Шеър ҳақида нима дея оласиз?

— Билмадим... Жисмоний дардимнинг ўзи етади. Буниси ортиқча. Энди ёзмайман, деган пайтларим бўлган. Лекин кучим етмаган — ёзмасликка.

— Демак, жисмоний дарддан шеър дарди кучлироқ экан-да!.. Дарвоқэ, Зулфия опа, сизнинг китобларингиз анча кеч — 40 ёшингизда дунё юзини кўрди. Сиз шунга афсусланасизми ёки бу кечикиш туфайли ижодингизни бутун бўй-басти билан намойиш этиш имкони яратилди, деб ҳисоблайсизми? Умуман, китобингизни илк бор қўлга олганингизда қай ҳолатга тушгансиз?

— Китобим чиққанда, фарзанд кўрмай-кўрмай юриб фарзанд кўрган аёл қанча суюнса, мен ҳам ўшанчалик қувонганман. «ИЛТИЖО»ни Жамшид акам келтириб дастурхонга қўйганларида нон билан ёнма-ён турган китобимга қўл узатолмай анча пайт жим туриб қолганман. Кейин аста олиб, кўзимга суртиб ўпдим. Хаёлимдан, «Чиқса бўларкан-ку. Шунга шунча кутишим шартмиди» деган фикр ҳам ўтганди ўшанда. Сиз айтгандек, айрим қолиб кетган шеърларимни ўқиб кўриб, яхшиям кечиккани, бўлмаса шулар ҳам кириб кетаркан-а, деб ўзимга таскин ҳам берганман. Лекин илгари ёзганларим орасида шундай шеърларим ҳам бор эканки, улар ўша пайтларда чиқиб кетгани яхшийди. Умуман, олганда ҳамма ишнинг ўз вақтида қилингани маъқул. Беҳуда изтироб чекилмайди. Қолаверса, мен ҳаётимда нимагаки эришган бўлсам, шеърият туфайли эришганман. У мени кўп азоблардан қутқарган. Орттирган дўстларим, кечираётган ҳис-туйғуларим ҳам шеъриятники...

— Ўзингиздаги қайси фазилатларни яхши кўрасизу, қайсиларини ёқтирмайсиз?

— Шеър ёзишим, гўзалликка интилишим, шунча йилдан бери касалимни енгиб яшаётганим учун ўзимни яхши кўраман. Лекин кимнидир ранжитиб қўйишдан қўрқиб вақтида ҳақиқатни айтишга улгуролмай қолган пайтларимда ўзимдан хафа бўлиб кетаман.

— Мўъжизага ишонасизми?

— Ҳаётда ҳали учратмадим, шунинг учун мўъжизаларга ишонмайман.

— Муҳаббатга-чи?

— Муҳаббатга ишонаман. Умрида бирор кишини севмаган одамларга ачинаман. Муҳаббатга ишонмаганларга тушунолмайман. Ҳамманинг қалбида муҳаббат яшашини истайман.

— Ҳаётингизда ҳеч хато қилганмисиз?

— Хато қилганман. Қилган бўлсам ҳам уларни жиддий хато деб ҳисобламайман.

— Нимадан қўрқасиз?

— Ишларим чала қолиб кетишидан, юрагимдаги туйғуларнинг ҳаммасини шеърга тўколмай қолишдан қўрқаман. Яна таъмагир кишиларга дуч келиб қолишдан жуда-жуда қўрқаман.

— Қишлоқ аёлларига телесериалларнинг таъсири қандай бўлаяпти, сизнингча?

— Бирор сериясини қолдирмай мунтазам кўришаяптию, лекин ўзлари сезмаган ҳолда уларга тақлид қилиб, хатога йўл қўйишларидан жуда қўрқаман. Қайси йили «Оддий Мария» бўлаётганда 30 ёшлардаги бир аёл, «қаранг, Марияни қанчаси яхши кўради. Қанча яхши, қанча чиройли бўлмайлик, базиларимиз биттагина эримиздан ҳам калтак еймиз, сўкиш эшитамиз» деб астойдил нолиганда, юрагим шувиллаб кетувди...

— Дарвоқе, баъзи эркаклар хотинига қўл кўтариб туради. Бунга муносабатингиз...

— Кучли одам кучсизни уриб енгса, мен буни ғолибликмас, тубанлик деб тушунаман. Урмаслик керак аёлни. Ҳар қандай аёлни ширин сўз билан йўлга солиш мумкин деб ўйлайман. Эркакнинг аёлга қўл кўтаришини ўз қадрини билмаслик, ўзини ерга уриш деб тушунаман. Яхши гап билан эркаклик фазилатларини намойиш қилиб оилада устун бўлаётган эркакларни ҳурмат қиламан. Айни пайтда аёллар ҳам ўзлари калтак ейиш даражасига олиб келиб қўймасликларини истайман.

— Зулфия опа, нимани орзу қиласиз?

— Бутун ер юзида тинчлик бўлишини орзу қиламан.

Замира ЭГАМБЕРДИЕВА суҳбатлашди.

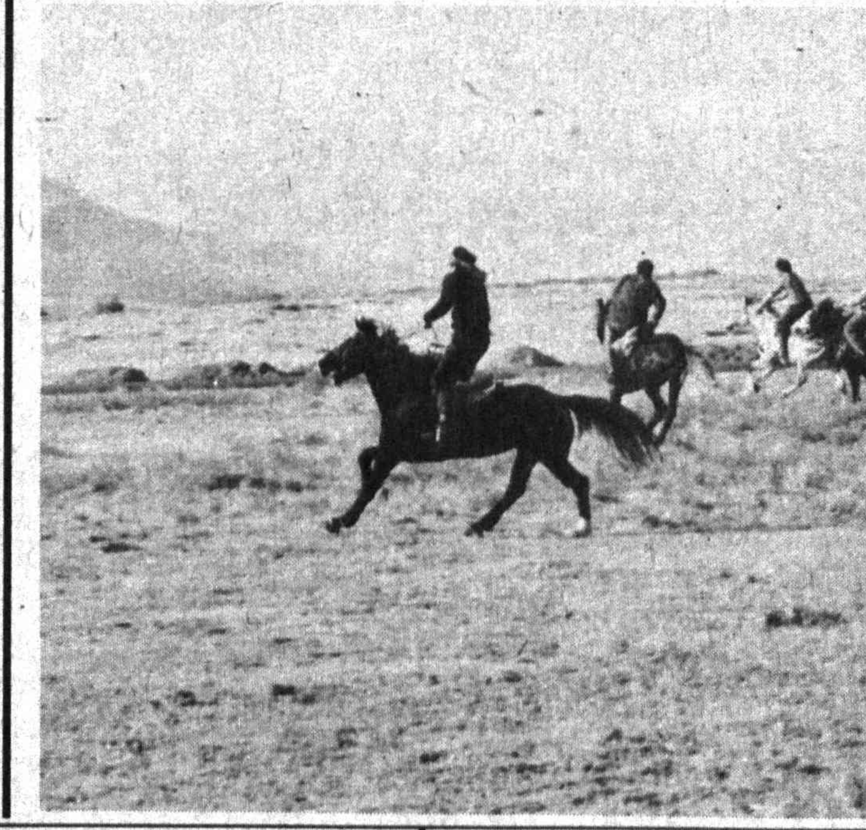

«ОТЧОПАР»ГА ОТДА БОРИНГ

Юзга айтганнинг заҳри йўқ

Пойтахтимизда «Отчопар» бозорини билмайдиган одамнинг ўзи бўлмаса керак. Бу ерга нафақат вилоятлардан, балки қўшни республикалардан ҳам кўплаб тижоратчилар келишади. Тўғриси бу бозорда тижоратчиларнинг тили билан айтганда «одамнинг жонидан бошқа ҳамма нарсани топса бўлади». «Отчопар» кундан-кунга кенгайиб, бозорлар орасида нуфузи ортиб бормоқда. Биз бозордаги нарх-наво ҳақида, маҳсулотларнинг сифати ҳақида фикр юритмоқчи эмасмиз. Бозор иқтисодиётининг ўз қонуни бор. Талаб ва таклиф. Харидор ўзи учун сифатли, баҳоси «чақмайдиган» молни қидиради. Сотувчининг ҳам ўз мақсади бор. Фойда кўриш.

Харид учун «Отчопар»га йўл олсангиз, сизни метронинг Собир Раҳимов бекатида турна қатор автобуслар, маршрутли таксилар кутиб туради. Автобуслар 10 сўм, маршрутли таксиларнинг ҳам кира ҳақи ўзгача. Бир пастда ҳоҳлаган транспортингиз сиз кутган манзил — «Отчопар» бозорига элтиб қўяди. Ҳақиқий иш энди бошланади. Ярим белингизгача шалаббога ботиб транспортларни оралаб бозорга яқинлашасиз. Жетон олиб бозор ичкарисига кирасиз. Яна одатдагидай шалаббо. Бозорнниг усти ёпиқ қисми бундан мустасно. Кимнингдир оёғи тойиб кўлмак сувга йиқилганини кўрасиз. Ачинасиз. Шу пайт ўзингизнинг ҳам оёғингиз осмонда бўлади. Қадам босишга жой йўқ. Ҳамма томон лой. Асаб бузилиб бозордан харидингиз ҳам кўнгилга сиғмай минг азобда чиқасиз.

Тамадди учун қатор шахсий ошхоналарга кирсангиз истаган таомингиз муҳайё. Аммо, чала-чулпа ювилган, лаби учган пиёлаларни кўриб яна таъбингиз тирриқ бўлади. Идиш товоқлар ҳам нари бери ювилган. Санитарияга — антисанитария.

Шарқда бир гап бор. Халқнинг қандай яшаётганини билмоқчи бўлсанг бозорини кўр, деган. Юртимизга келиб бозорларимиздаги антисанитария аҳволни кўрган сайёҳлар нима деркан?

Сайёҳларку келиб кетади. «Отчопар» бозорига борадиган сотувчилару олувчилар энди қишли-қировли кунларда шалоббога ботмаслик учун «Отчопар»га отда боришадими? Наҳотки, бозор маъмурияти таъбни тирриқ қиладиган нарсаларни кўрмаса?

З. МАМАДАЛИЕВ, Тошкент шаҳри.

ДУШАНБА, 3

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Улкамизда қиш», «Чотқол тизмалари бўйлаб». Манзарали фильмлар.
8.55 «Фармон ва ижро».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 24-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илм ўзликни билмакдир». Публицистик кўрсатув.
10.30 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Сусанбил». Хоразм Давлат қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.10 «Вазият комида». Телесериал.
11.55 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.25 «Уран сайёрасининг йўлдоши». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўзкинохроника» намойиш этади: «Ватан хизматида». Хужжатли фильм премьераси.
18.20 «Ташаббус». Тадбиркорлар кўрик-танлови.
18.40 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.35 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
22.10 «Маънавият». «Навбаҳор» тароналари.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизон бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 25-қисм.
23.15 «Маънавият». «Ҳадислар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.40 «Тулпор».
18.55 «Қалбимда Ўзбекистон».
19.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кинонигоҳ».
22.30 «Спорт қитъаси».
23.00 «Бебаҳо лаҳзалар».
23.10 Кундалик.
23.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.30 — 00.15 «Санта-Барбара». Телевизон бадиий фильм.

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 «Зарафшон». Телефильм.
18.10 Эълонлар.
*
18.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал. 1-серия.
22.30 «Синема». Кинокўрсатув.
*
23.00 — 23.30 Россия давлат телевидениеси.
*
23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Дидар».
19.40 Авторейд.
20.20 «Жаҳон».
20.40 «Тасвир».
21.00 «Спорт-тайм».
21.30 «Чироқ».
21.40 Эълонлар.
21.45 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
22.35 «Икки кишилик дастурхон». И. Николаев.
23.00 «Кимга қанақа?»
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот.
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Лўли».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 25-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Уйла! Изла! Топ!». Телемусобақа.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Ботма, қуёш!». Публицистик кўрсатув.
13.15 «Эски саройда». Мультфильм.
13.25 Ўзбек куйларидан концерт.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.25 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.15 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.30 «Альманах-ТВ».
22.00 Спорт, спорт, спорт.
22.10 «Маърифатнома». Лайлатул кадр.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ», Кўп қисмли телевизон бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 26-қисм.
23.15 «Замон».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.30 ТВ плюс...
18.40 «Киносайёра».
19.00 «Нафис мажлислар».
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кинонигоҳ».
22.30 Кундалик.
22.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.55 «Акс».
23.15 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
23.35 — 00.05 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Мовий денгизнинг оқ кўпиклари», «Бир хўроз бўлган экан». Мультфильмлар.
18.10 Эълонлар.
*
7.30 — 9.00, 18.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал. 2-серия.
*
22.30 — 23.30 Россия давлат телевидениеси.
*
23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
19.15 Эълонлар.
19.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.10 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.40 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
21.10 Очиқ дарс.
21.40 Эълонлар.
21.45 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
22.35 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
22.50 «Жилет-спорт».
23.20 Эълонлар.
23.25 ТВ IV да «Немис тўлкини».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР TV ҲАҚИДА

Ҳар галгидек, телетомошабинларга қуйидаги уч савол билан мурожаат этдик.

Ҳафта давомида қайси кўрсатувлар Сизни ўзига ром этди?
Қайси биридан кўнглингиз тўлмади?
Телевидение қандай бўлишини хоҳлар эдингиз?

Маҳфуза НИШОНОВА, кутубхонашунос:
1. «Морена Клара» сериали, «Муҳаммадун Расулуллоҳ» фильмини қизиқиб томоша қиламан.
2. Ҳаммаси яхши-ку, шу рекламанинг кўплиги одамнинг меъдасига тегар экан. Айниқса яхши кўрсатув, ёки фильмни ўртасидан бўлиб қўйишса...
3. Кўпроқ маърифий, болалар тарбияси билан боғлиқ кўрсатувларга аҳамият берилса, нур устига аъло нур бўлур эди.

Чарос ҒИЁСОВА:
1. «Сизлардан ишорат», «Кимга қанақа?» кўрсатувлари яхши таассурот қолдирди.
2. Тўғрисини айтсам, «Синфдош» кўрсатувидан кўнглим тўлмади. Кўрсатувга мавзу ранг-баранглиги етишмайди.
3. Ёшларга мос, сиёсий-аналитик кўрсатувлар кўпроқ бўлиб, улар қуруқ фактларга эмас, тадқиқий фикрларга ҳам бой бўлса...

Фаҳриддин ФОЗИЛОВ, талаба-рассом:
1. Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилиш ҳақидаги кўрсатувни кўриб, кўтарилган мавзулардан хурсанд бўлдим. Бўлар экан-ку! Бизда ҳам яхши, жон дилидан ишлайман деган ёшлар кўп... Фақат уларни қўллаб-қувватлаш керак.
2. Телесериал деса, кўнглим орқага тортади. Умуман бунақанги эзма фильмларни нима кераги бор?!
3. Биз бўлғуси рассоммиз. Лекин, тасвирий санъатга оид кўрсатувлар кам.

ЧОРШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Маърифатнома». Лайлатул кадр.
8.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тоғлар чорлайди».
8.55 «Ҳамкорлик самаралари».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизон бадиий фильм. 3-фасл. 26-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Талаба ва спорт».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Табииёт.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
12.30 «Ассалом, япон тили».
13.10 «Соғлом авлод учун».
13.30 «Фермер». Тележурнал.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.20 «Тангалик болалар». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Уч қурбақа». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...».
18.25 «Замон билан ҳамнафас».
18.40 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Маънавият». Табаррук қадамжолар.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.30 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.45 «Автоолам».
22.00 «Талкин. XX аср».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизон бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 27-қисм.
23.15 «Дилнавоз садолар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...
19.05 «Оро».
19.20 «Ором онлари». Концерт.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кинонигоҳ».
22.30 «Дунё бўйлаб».
23.00 Кундалик.
23.05 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.20 — 00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 «Жонли сайёра».
18.10 Эълонлар.
*
7.30 — 9.00, 19.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал. 3-серия.
22.30 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
*
23.00 — 23.35 Россия давлат телевидениеси.
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Бизнен мирас».
19.30 «Мезон».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Тошкент оқшомида».
20.35 «Азизим».
21.05 Мусиқий меҳмонхона.
21.35 Эълонлар.
21.40 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
22.30 «Кора кўзим».
23.00 «Бу ажиб дунё».
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 6

I

6.30 Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нафосатга бахшида умр».
8.55 Иқтисодиёт чорраҳаларида.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ», Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 27 -қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Изланишлар қанотида.».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.30 География.
*
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Ишбилармон».
13.10 «Ривоят ва наволар». Мусиқий кўрсатув. 1-қисм.
13.40 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кўзгудаги акс» Фототанлов.
18.20 «2000 йилдан сўнг» Телесериал.
18.40 «Дилнавоз садолар».
18.50 «Катта танаффус».
19.10 «Билиб қўйган яхши».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари...
21.20 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.40 «Дилнавоз садолар».
22.10 «Одобнома».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 28-қисм.
23.15 Мумтоз куйлар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20— 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.15 Мульти-пульти.
9.40 «Болажон» экрани.
11.20 «Умрбоқий мерос».
11.40 «Таманно».
11.55 «Унутилмас тасмалар».
13.35 «Мезон».
13.50 — 15.30 Видео — «О».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Бугун пайшанба дастурида.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Аралаш-қуралаш».
18.30 Мульти-пульти.
18.35 «Сув ости дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.15 «Оғриқ тишлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видео — «О».
22.30 Кундалик.
22.35 «Сеҳргар». Кўрсатув ва эълонлар.
22.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
23.15 — 24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Ранг-тасвир табассуми». Телефильм.
18.10 Эълонлар.
*
7.30 — 9.00, 18.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал. 4-серия.
22.30 «Битлз». Хужжатли фильм. 3-серия.
*
23.25 — 23.55 Россия давлат телевидениеси.
*
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.05 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Дастурнинг очилиши.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Она».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Эллада».
21.30 «Интер-спорт».
21.40 «02» тўлқинида.
21.55 «Болалар боғчасидаги саккокуш». Телефильм (Япония).
22.45 «Клип-антракт».
22.50 Эълонлар.
22.55 «Халқаро фитналар». Телесериал.
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз».
8.45 Лирик концерт.
9.00 «Файзли дамлар».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 28-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Табиат шайдолари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.
*
12.00 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
12.30 «Ривоят ва наволар». Мусиқий кўрсатув. 2-қисм.
13.00 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
13.30 «Бетакрор наволар соҳиби». Ўзбекистон халқ артисти Турғун Алиматов.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.30 «Абдуллажон». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.30 Бизнес ҳафта якунлари.
18.40 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Соғлом авлод учун».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Ривоят».
21.30 «Эртага — шанба».
21.50 «Хуш келибсиз!»
22.10 «Репортаж».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 29-қисм.
23.15 «Мўъжиза».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10—00.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.20 «Кўзмунчоқ».
9.40 «Жаноби Бинн ҳангомалари».
10.00 «Дубляж».
10.20 «Олтин кент».
10.35 «Жозиба».
10.50 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.15 Видео — «О».
12.45 — 13.15 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 Яна эълонлар.
18.45 Телевидение ва театр.
19.05 «Ором онлари». Концерт.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сизлардан ишорат».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кинонигоҳ».
22.30 «Ханда дўкони».
22.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.20—00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Тандир, арча, олов». Телефильм.
18.10 Эълонлар.
*
7.30 — 9.00, 18.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал. 5-серия.
22.30 «Битлз». Хужжатли фильм. 4-серия.
*
23.20 — 23.50 Россия давлат телевидениеси.
*
23.50 Эълонлар.
23.55 — 24.00 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.35 «Маънавият ва Ислом».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Кинематограф». «Ноёб асарларни овлаб». Бадиий фильм.
21.00 «Океандан океангача». USA-круиз.
21.30 «Уй остонадан бошланади».
22.00 «Монитор-Осиё».
22.30 «Бу бўстон аро».
23.00 Эълонлар.
23.05 Араб эстрадаси.
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 29-қисм.
10.00 Цирк! Цирк! Цирк!
10.30 Учкун Назаров. «Ойна». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Эл аро машҳурдур». Адабий кўрсатув.
13.15 «Ёш куч». Тележурнал.
13.35 «Ривоят ва наволар». Мусиқий кўрсатув. 3-қисм.
14.05 — 15.20 «Суюнчи». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 Хабиб Саъдулла. «Рамазон муножоти».
18.50 «Сиз севган қўшиқ».
19.05 «Хайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Дилнавоз садолар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Маърифатнома».
21.30 Буюк келажак сари. «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
22.00 «Азиз сиймолар». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Туғон Режаметов.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 30-қисм.

«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури:
23.30 «Жаҳон киноси юлдузлари».
23.45 «Абадият сари йўл». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 Яна эълонлар. ..
9.30 Телевидение ва театр.
9.50 «Ором онлари». Концерт.
10.10 «Сизлардан ишорат».
10.40 «Ханда дўкони».
11.00 «Кинонигоҳ».
12.40 — 14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.20 «Бугуннинг боласи».
18.40 Эълонлар.
18.45 «Уолт Дисней боғида».
19.10 «Кадр ортида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дармон».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми»
Дам олиш дастури:
21.00 Видео — «О».
22.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
23.15 — 23.30 «Спорт қитъаси».

III

18.35 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.40 Ўзтелерадиокомпания камер оркестрининг концерти.
*
19.10 — 22.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
22.40 Эълонлар.
22.45 «Даҳшатлар кафеси». Бадиий фильм. 3-серия.
*
23.35 — 00.05 Россия давлат телевидениеси.
*
00.05 — 00.20 «Асрлар оҳанги». Телефильм.

IV

9.00 Аэробика.
9.20 «Клип-антракт».
9.30 «Комедиантлар».
9.50 Кинонинг олтин асри. Вероника Кастро «Монте Карло» фильмида. 1-серия.
11.15 «Клип-антракт».
11.25 «Ракслар қанотида».
11.55 «Шанба эртаги».
13.25 — 13.45 Корейс тилини ўрганяпмиз.
***
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Чинсэн». Қамария тақвими бўйича Янги йил.
20.30 Эълонлар.
20.35 Кинонинг олтин асри. Вероника Кастро «Монте Карло» фильмида. 2-серия.
22.05 «Олам ва одам».
22.30 «Спектаклдан сўнг».
22.55 «5 дақиқа ўзинг учун».
23.00 Эълонлар.
23.05 «Хит-коллекция».
23.25 «Бу ажиб дунё».
23.45 «Жиллет спорт».
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 9

ИЙД РАМАЗОН МУБОРАК!

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот»
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 30-қисм.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
11.40 «Айёмингиз муборак бўлсин!»
12.00 «Нигоҳнинг маъноси нодир». Навоий сиймоси тасвирий санъатда.
12.15 «Менга сўз беринг!».
13.05 «Ўзбекистон спорти».
13.25—14.55 «Хур қиз». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ҳамёндаги мўъжизалар ёки...»
18.15 «Вазият комида». Телесериал (Италия).
19.00 Келгуси ҳафтада.
19.15 «Соғинч».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама»(рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ийд Рамазон муборак!»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Минбар».
21.15 «Мусиқа салтанати».
21.35 Футбол олами.
22.00 «Шахс ва бахс».
22.25 «Илҳом сатрлари».
22.30 «Бешинчи рукн». Маърифий-бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Мақом кечаси.
00.45—00.55 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.25 «Аралаш-қуралаш».
9.45 «Болажон» экрани.
11.25 «Ардоқдаги анъаналар».
11.45 «Имло».
11.50 Дилором наволар.
12.10 Унутилмас тасмалар.
13.40 «Умрбоқий мерос».
14.00—15.40 Видео — «О».
* * *
18.00 «Даракчи».
18.10 «Боланинг тили».
18.25 Мульти-пульти.
18.50 «Умрбоқий мерос».
19.10 «Таманно».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Дилором наволар».
20.15 «Мухлис ТВ-II».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Видео — «О».
22.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 «Мухлис ТВ-II».
23.05 «Мувозанат».
23.15 Дастур ниҳояси.

III

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Алишер Навоий». Хужжатли фильм.
*
18.50 — 22.55 Россия жамоат телевидениеси.
*
22.55 Эълонлар.
23.00 «Даҳшатлар кафеси». Бадиий фильм. 4-серия.
23.45 — 00.10 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 «Парле ву франсе?»
11.50 Киносалон. «Сўнгги император». Бадиий фильм.
14.40 «Подиум».
15.00 «Афсоналар ва ҳақиқат».
15.40 «Иштирок этувчилар».
16.10 Кундузги сеанс. «Христофор Колумб». Бадиий фильм. 4-серия.
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «ТВ IV да етти кун» (ўзбек тилида).
19.15 «Менинг кучам».
19.30 «Муборак кун».
19.45 Эълонлар.
19.50 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
20.05 «Биргаликда куйлайлик».
20.55 Киносалон. Б. Бертолуччи фильми. «Кичик Будда».
23.25 «Сенинг вақтинг».
23.40 Эълонлар.
23.45 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.

УЧИНЧИ КИТОБДАН БОБЛАР

Кесакполвоннинг «Бу ерда мен борман!» деган гапига Ғилай яхши тушунди. Янги хожаси бир қанотини кўтардими, бас, иссиқ пинжига кириши керак. У аҳмоқ жўжа эмаски, жонсиз товуқнинг қанотида умр кечирса! Шу боис Кесакполвонга ёқадиган яна бир гап айтди:

— Ҳадеб «акахон»нинг деяверманг, менинг акахоним — сизсиз!

2

Абдураҳмон табиб гарчи «сен... валади зинога ўхшайсан», деган гапни жаҳл устида айтиб юборган бўлса-да, янглишмаган эди. Кесакполвон «валади зино» нима эканини билмасди, шу сабабли чолнинг гапига тушунмади, «бу нима дегани экан?» деб бошини қотириб ўтирмади. Тушунган тақдирда буни ҳақорат фаҳмлаб, чолнинг кекирдагидан олган бўларди. Абдураҳмон табиб тилига келиб қолгани учун шу гапни айтиб юборди. Ҳатто Кесакполвоннинг ўзига ҳам номаълум бўлган бу ҳақиқатни у қаердан билсин?

Кесакполвоннинг билгани — отаси урушда ҳалок бўлган. Онаси эса...Бунинг ўзи бир тарихким, Кесакполвон эслашни ҳам истамайди. Чувриндининг онаси вафот этганида «Маҳмуд, хафа бўлмагин-у, аммо мен сенинг ўрнингда бўлганимда унинг хор бўлиб юришларини, хор бўлиб ўлишини, хор бўлиб кўмилишини видеога олиб, телевизорда кўрсатардим «Боласини ташламоқчи бўлганлар кўриб қўйиларинг, эрта-индин сенлар ҳам хорланасанлар, дердим деб айтгани бежиз эмасди. Бу гапларни айтмоққа қалбининг овлоқ ва зимистон ерида яшириниб ётган бир дард сабаб бўлгани эди-ки, у дарддан энг яқин биродари ҳисобланмиш Асадбек ҳам бехабар эди. Ўшанда бу гапни эшитган Чувринди «Ҳайдар акамнинг аҳмоқликлари чегара нима эканини билмайди, деб ранжиган, Асадбек эса «Бу қовоқ мия қачон ўйлаб гапирадиган бўлади», деб ғижинган эди.

Кесакполвон Чувриндининг онасидан нафратланарди. Шилимшиқнинг онасини эса кўргани кўзи йўқ эди. Улар ҳақида бирон сўз эшитса ўз онасини эслаб, ғазабдан титраб кетарди. Ҳолбуки... унинг онаси бўлак тақдир эгаси эди.

Бу ўринда Тангри таолонинг «Эй Одам, сен ўз жуфтинг билан жаннатни маскан тутғилким, унда кўнглунг нимани тусаса таомланғил, ош бўлсин, аммо мана бу дарахтга зинҳор яқин келмағил, яқин келсанг, золимлардан бўларсан», деган муқаддас каломни эсламоғимиз жоиздир.. Яқинлашмоқлик ман этилган мазкур дарахт нафс учун бир синовдирки, бу бало ғолиб келгудай бўлса одам боласи умрининг охирига қадар қақшайди. Не ажабки, Одам болалари буни билсалар-да, неча минг йиллардан бери бу дарахтга яқинлашаверадилар, унга интилаверадилар. Бу интилиш эса «севги-муҳаббат туйғуси», деган чойшабга ўраб эъзозланади. Яратганга бўлган муҳаббатдан кўра бу туйғу кўпроқ шарафланади. Бу туйғунинг олиб борар манзили биттагина — тўшак... Тўшакдаги оний фароғатни боқий фароғатдан афзал билувчилар ўзларига зулм қилаётганларига фаҳмлари етсами эди...

— Моҳичеҳра — кесак Полвоннинг онаси ҳаётининг энг ширин палласида шу тоифа юргувчи адашиб кириб қолганлардан бири эди.

Тоғ ён бағрида жойлашган қишлоқларда бундай нохуш воқеалар камдан кам содир бўларди. Қариялар тошбўрон қилинган йигит-қизларнинг тақдиридан ҳикоя қилардилар. Аммо бу воқеа шу қишлоқда бўлганми ё узоқ қишлоқдами — аниқ билишмасди. Ўзлари эса бунақа шармандаликнинг гувоҳи бўлишмасди. Шу боис ҳам Моҳичеҳра қишлоқдан бош олиб кетишга мажбур бўлганди. Уруш баҳона бўлиб, унинг аввал шаҳарга, сўнг жангтоҳга кетишининг сабабини биров билди, биров билмади. Биров ишонди, бошқаси ишонмади...

Моҳичеҳра ўшанда унинчини битирган, исми жисмига монанд — ой юзли дуркун қиз эди. Ҳарбий хизматдан қайтиб мактабдаги кашшофларга етакчилик қилаётган йигитга меҳри тушиб қолган эди. У йигитга ўғринча тикилар, етакчи эса унга суқланиб боқарди. Унинг кўнглида ёмонлик йўқ, аксинча акасининг тўйи ўтгач, Моҳичеҳрага совчи юбормоқни умид қилар эди. Сирли қарашлар номус чегарасига яқинлашган дамларда уларни буғдой ўримига жўнатишди. Хумор боқишлар ана ўша ерда чегарадан чиқди. Ўша дарахтнинг меваси уларнинг туйғуларига эгалик қилиб, нафс синовида ғолиб келди-ю, покиза тўшак эмас, бир уюм сомон устига бошлади. Ёзнинг фараҳли кечаларида улар иблисга бор вужудлари билан банди бўлдилар.

Ўша тотли кунларда қишлоқдагилар улар учун номаълум бўлган сабаб билан дараклашмай қўйишди. Озиқ-овқатлар тугай бошлагач, Етакчи хабар олгани қишлоққа жўнади. Тонгда йўлга чиққан йигит оқшомга қадар қайтиши лозим эди. Моҳичеҳра уни кўзлари тўрт бўлиб кутди. Эртасига ҳам, индинига ҳам... Дарак бўлавермагач, хавотирланиб қишлоққа қайтдилару уруш бошланганини эшитдилар. Моҳичеҳра бу хабардан эмас, Етакчининг урушга жўнатилганидан даҳшатга тушди. У урушнинг нима эканини, эл бошига қандай кулфатлар келтиришини билмас эди. У урушнинг совуқ нафасидан эмас, шармандаликнинг вужудини куйдирувчи оловидан титрар эди. «Фашист зангарни бир-икки ойда янчиб қайтиб келишади», деган умидли гапларга ишониб кутишдан ўзга чораси йўқ эди.

Икки ой ўтди, уч ой... «Фашист зангар ҳа деганда енгилмади. Умидли гаплар ўрнини ваҳимали миш-мишлар эгаллади. Бу орада миш-мишлардан ҳам ваҳималироқ даҳшатлироқ воқеа юз берди — кўнгли айниб, ҳолсизланиб юрган Моҳичеҳра юкли эканини фаҳмлади. Фаҳмлади-ю, қишлоқдан кетишдан ўзга чораси йўқлигини билди.

Кесакполвон шаҳарда туғилди. У урушдан титраётган дунёни тезроқ кўришга шошилдими ё онасининг шармандали юкдан тезроқ ҳоли қилишни истадими, ҳар ҳолда муддатидан эртароқ туғилди. Каттароқ телпакка сиғиш мумкин бўлган даражадаги чақалоқни бу дунёда яшаб қолиши гумон эди. Лекин бу валади зинонинг жуссаси кичик бўлса ҳам умри қисқа эмас экан. У ёшига тўлмай туриб, ҳали эрга тегмаган онасининг «туғиб қўйгани» ҳақидаги хабар қишлоққа етиб борди. Бу шармандали хабар қишлоққа борди-ю, ўрнига Етакчининг ҳалок бўлгани ҳақидаги шум хабар қайтди. Моҳичеҳра шармандали юкни кўтариб юришга чидамадими ё чиндан ҳам «фашистдан ўч олмоқ» қасдидами, ҳар ҳолда урушга жўнаворди. Ҳатто ижарада турган уй бекасига ҳам айтмади. Ижара пулини тўлармикин, деб кутаётган аёлга шу бола қолди. Аёл тақдирга тан бериб бир неча ой боқди. Кейин... болалар уйига топширди...

Кесакполвоннинг тили болалар уйида чиқди. Болалар уйида атак-чечак қилди. Болалар уйида эсини таниди. Ўғирликни ҳам шу ерда ўрганди.

Уруш оёқлаб бўлган, аммо дунё ташвишлари озаймаган эди. «Уруш тамом бўлса ота-онам келиб, мени олиб кетади», деган умид билан улғаяётган болалар, тушларида ота-оналарини кўриб, тонгда кўз ёши билан улғаяётган дили пораларнинг ёруғлик кунидан эса дарак йўқ. Ёши каттароқ болалар «ота-оналаримиз уруш асоратларини тугатиш учун узоқларда меҳнат қиляпти» ёки «бизни қидиришяпти» деб ўзларига ўзлари тасалли беришарди. Уруш нима эканини, унинг асорати не эканини билмайдиган, тасаввур ҳам қила олмайдиган Ҳайдар — бўлажак Кесакполвон эса уларга қўшилиб умид қуёшидан баҳра оларди. У отасининг ўғил фарзандли экани, ўзидан ҳароми бўлса-да, зурриёд қолаётганидан бехабар ҳаётдан кўз юмганини, онасининг эса беҳуш ҳолда асрга тушганини, уруш тугаб, асирликдан қутилиб, «Ватан хоини» деган лаънат тамғаси билан туманли, совуқ ўлкаларда азоб чекаётганини, Ҳайдар деб исм қўйиб, бегоналар қўлига ташлаб кетган боласини соғинаётганини, тонгларни кўз ёшлари билан қаршилаётганини билмас эди.

Болалар умид қуёшини соғиниб юрган кезларида уларнинг сафларига саккиз-тўққиз ёшлардаги бир бола қўшилди. Нонушта чоғида у Кесакполвоннинг ёнида ўтирди. Берилган нондан бир-икки тишлагач, қолганини чўнтагига яширди.

— Нонингни нимага емадинг? — деб сўради Кесакполвон.

Бола жавоб бермади.

— Кесакполвон унинг биқинига туртиб яна сўрагач, бола ён-атрофига бир олазарак бўлиб олиб, сўнг паст овозда деди:

— Ойимларга бераман.

Бу гап Кесакполвонни ҳайратга солди:

— Ҳали ойинг борми?

— Ўзингники йўқми?

— Менинг ойим урушда.

— Уруш тамом бўлган.

— Уруш асоратларини тугатаяпти.

Бола «қанақа асорат? Гапингга тушунмадим?» дегандай қараб қўйди. Яхшики «асоратларинг нима ўзи?» деб сўрамади. Сўрагандами Кесакполвон қандай жавоб қайтаришни билмай гангирди.

Тўйиб она сутини эммаган, тўйиб нон емаган Кесакполон боланинг қилиғига тушунмади. Улар панжарага яқин ерда ўйнар эдилар. Ўзлари ўйин билан банд, кўзлари эса бир машина аранг сиғадиган кўчада бўларди. Шу кўчадан уларга нон олиб келишарди. Тошбақани эслатадиган усти ёпиқ машина кўриниши билан барчаларининг зимистон юракларига чироқ ёқилар, «Нон кеяпти! Нон! Но-он!» деган бахтиёр овозлари янграрди. Ҳар сафар уларнинг назарида машина кўпроқ нон келтирарди. Шу умид билан емакхонага киришиб, яна ўша ҳажмдаги бурда нонни кўришар. «нега кўпроқ олиб келмайди?» деб ўйлашар, энагалари «Сабр қилинглар, болалар, уруш тугасин, тўйиб-тўйиб нон еймиз» деган гапларига ишонишарди..

(Давоми. Бошланиши ўтган сонларда.)

(«Шайтанат»ни чоп этиш ҳуқуқи «Шарқ» нашриёт-матбаа концернига берилган).

Қишлоғимиз кишилари

РАИС БУВА

Ватан... менинг назаримда у қишлоғимизнинг пахса деворли кўчаларидан, бўтана сувли Жарсойдан, ҳар оқшом қушларнинг қий-чуви — қулоқни қоматга келтирган теракзорларидан бошланади... «Ватан» деган қайноқ туйғу бир қишлоқ қизлар орасида танлаганининг кўрсатган жабру-жафолар ва ҳамқишлоқларининг орасидан бирорталарининг юрагингга «жиз» этиб теккан бир оғиз гапи ёки озгина қилган иши билан муҳрланиб қолади.

Болаликда тупроқ кўчаларни чангитиб юрганимизда «беда ўряпти экан», ёки «жўхорига ўроқ тушибди» деган гапни эшитсак, этак-ўроқларимизни қўлтиқлаб далага шошилардик. Шунақа пайтларда дала деганлари сайилмисан сайил бўлиб кетарди-да! Чор атрофни қоровуллар «босиб» олганига қарамасдан биз зумрашалар барибир этак-этак беда ёки жўхорини ўриб қочишга улгурардик. Лекин қоровулнинг қўлига тушиб қолсанг борми... аввал роса калтаклайди, кейин эса «Нақ раиснинг олдига олиб бораман», деб пўписа қилади.

Шунақа «қароқчи»ликларнинг бирида қўлга тушиб қолдим. Қоровул бир-икки савалаган эдиямки, узоқдан чанг кўтарилиб, раиснинг машинаси кўринди. Аъзойи баданимни титроқ босиб, музлаб кетдим. Шу пайтгача кўп эшитардиму раис буванинг ўзини кўрмагандим. Қоровул «Энангни кўрасан энди бола», — деди иршайиб. Машина ёнимизга келиб тўхтади-да, ундан мен кутгандай қорни катта, шляпали одам эмас, бошида дўппи, юзлари нурли оддийгина бир киши тушиб келди. «Ассалому алайкум, раис бува, хуш келибсиз», деди қоровул. «Ассалому алайкум» дедим зўрға. Овозим эшитилдими йўқми билмайман. «Ваалайкум ассалом, ҳорманглар», — дедилар у киши. «Манави зангарни қаранг, ўғирлик қилиб қўлга тушди», — шикоят қила кетди, қоровул шоша-пиша. «Э, ўғлим, сизни танидим, Султоналининг ўғлисиз-а?». Аранг бошимни силкидим. «Отангиз тоза яхши одам. Жуда уятли иш бўпти-да?.. Ҳа, майли, Раҳимбой, этак-ўроғини ўти билан шундайлигича қайтариб бер, энди қилмайди. Тўғрими, ўғлим... деди аввалгидек мулойимлик билан раис бува. Ер ёрилмадики, кириб кетсам. Қоровулнинг қўлидан чиқиб, ҳеч нарсага қарамасдан югуриб кетдим.

Қишлоғимизда раис буванинг фазилатлари ҳақида кўп гаплар юрарди. Бир куни раиснинг уйига «КАМАЗ»да колхознинг қовунидан тушириб кетишибди. Уйига келиб бу «совға»ни кўрган Ота жаҳлдан тутаб кетибди. Ким олиб келганлигини суриштириб топибди-да, ҳаммасини қайтадан машинага юклатиб, болалар боғчасига бериб юборибди. Бу каби миш-мишларга ҳамма бирдай ишонарди. Чунки раис буванинг бундай ишларга қодирлигини ҳамма яхши биларди. Буванинг фарзандлари бирон марта раиснинг ўғлиман ёки қизиман деб мақтанганини, бировдан ортиқроқ кийиниб, еб-ичганини ҳеч ким кўрмаган ҳам, эшитмаган ҳам.

Йиллар ўтиб талаба бўлдим. Бир куни курсдошим Собир: «Менга шоир Ҳазиний ҳақида тўлиқ маълумот керак», — деб қолди. Қувониб кетдим: «Э, жўра, қўлингни ташла, маълумотнинг зўрини сенга мен топиб бераман», — дедим катта ишонч билан. Негаки, шоир Ҳазиний бизнинг Катта Кенагас қишлоғимизда туғилган ва шу ерда яшаб ижод этган. Қишлоғимизнинг тарихда қолишига ва муқаддас зиёратгоҳга айланишида Ҳазиний уй-музейининг тикланиши катта аҳамиятга эга бўлса, Насрулло ота Раҳматуллаевнинг бу зиёратгоҳни тиклашдаги жонкуярликлари алоҳида таҳсинга сазовордир. Уйма-уй юриб, шоир бобомизнинг шеърларини билган, эслаган одамларнинг оғзидан ёзиб олиб «Тасаддуқ, ё расулуллоҳ» китобининг нашр этилишига катта ҳисса қўшган ҳам ана шу киши.

Ҳамиша кимдир «Ватан» деб ҳаяжонланиб гап бошласа... кўз олдимга қишлоғимиз кўчаларидан тонг саҳарда бомдод номозига қўлларини кўксига қўйганча ерга қараб ўйланиб кетаётган Насрулло отамизни ўйлайман. У киши ҳақида эса ёзиб тугатиб бўлармиди, азизлар. Умрлари узоқ, соғу саломат бўлсалар шунинг ўзи бизга бахт.

Равшанбек ФОЗИЛОВ.

Ранг-баранг олам

НАМУНАЛИ КЎЧА

Қайнона-келин можаросини деярли барча оилада кузатиш мумкин. Хитойда ҳам ушбу «нозик дипломатия» тўғрисида турли хил латифалар тўқилган. Лекин, буни қарангки, Хитойнинг шимоли-шарқидаги Далиян шаҳрида қайнона-келинлар худди она-болалардек яшайдиган бир кўча бор экан. Шаҳар ижтимоий таъминот хизмати вакиллари ҳамда маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, 50 нафар оила истиқомат қиладиган бу кўчада бирор марта ҳам «қайнона-келин» можароси содир бўлмаган.

Маълум бўлишича, хонадондаги тотувлик ўзаро бир-бирини тушуниш ва ҳурмат қилишга асосланган экан. Яъни, энг шинам ётоқ қариялага берилади, рангли телевизор ҳам аксари ҳолларда ўша хонага қўйилади. Ёзилмаган тартиб-қоидага биноан, янги келин тўйдан кейин барча қўшнилар уйига «самимий ташриф» буюради.

Бундай муҳитда эса, табиийки, бирор жанжал пайдо бўлиши қийин.

«МАДАНИЯТ ИНДУСТРИЯСИНИНГ АЖРАЛМАС БЎЛАГИ»

Яшил нухотли «Сен-жермен» шўрваси, қўзи гўштидан тайёрланган «софи» котлети, олча шарбатига буктирилган жўжа қовурдоғи — «Монморанси», каштандан олинадиган монблан ва шунга ўхшаш кўплаб оғизнинг сувини қочирадиган француз миллий таомлари эндиликда «юксак француз модаси» билан бир хил мавқега эга бўлди. Франция маданият вазирлиги «маданият индустриясининг ажралмас бўлаги» бўлмиш миллий таомларга эътиборни кучайтириш мақсадида махсус баёнот қабул қилди. Қуруқ баёнот билан чекланиб қолмаслик учун вазирлик умумий ҳажми 100 минг франкка тенг миқдорда учта мукофот жорий қилган. Мукофотлар ошпазлик соҳасида ўзини кўрсата олган ёшларга уларнинг малакасини ошириш ҳамда бўлғуси пазандаларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида берилади.

Спорт

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ГРОССМЕЙСТЕРНИНГ КУМУШ МЕДАЛИ

Москвада тезкор шахмат бўйича «Москва-97» анъанавий халқаро мусобақаси ниҳоясига етди. Мусобақа совринлари учун жаҳоннинг 98 нафар кучли шахматчиси ўзаро курашди. Унда Ўзбекистондан халқаро гроссмейстер Сергей Загребельний иштирок этди.

Мусобақа Швейцария тартибида, 9 даврада ўтди. Бир ўйин учун 25 дақиқа ажратилди. Мусобақада 36 нафар халқаро гроссмейстер ва 25 нафар гроссмейстер иштирок этгани учун ҳар бир босқичда кураш қизғин давом этди. Натижада россиялик Михаил Красенков 9 та имкониятдан 7,5 та гол тўплаб, ғолиб чиқди.

Икки халқаро гроссмейстер — Ўзбекистонлик Сергей Загребельний билан россиялик Евгений Свешников 7 тадан гол тўплаб, 2-3 ўринларни эгалладилар.

Светлана ТЕН, ЎзА мухбири.

Саломатлигимиз ўз қўлимизда

УФ... ЯНА ГРИПП

Қишнинг ҳавоси ўзгарувчан. Об-ҳаво баъзан илиқ бўлса, кутилмаганда бирдан совуқ тушиб қолади. Инсон ҳамиша ҳам об-ҳавога қараб кийина олмайди. Баъзан терлаб туриб уйдан ёки ишхонадан кўчага чиқишга тўғри келади. Ана шундай пайтда кутилмаганда одам шамоллаб қолади. Айрим кишилар «шамоллабман, ўтиб кетади» дейишади. Аммо шамоллашнинг асоратлари-чи? Мухбиримиз республика «Саломатлик» маркази бош шифокори М. Латипов билан шамоллаш-гриппнинг олдини олиш ва унга қарши қандай курашиш ҳақида суҳбатлашди.

— Грипп ўта юқумли касалликдир. Гриппни майда микроорганизм - вирус қўзғатади. Бу касаллик ҳаво томчи йўли билан тарқалади.

Касаллик грипп билан оғриган беморлардан ёки вирус ташувчилардан юқади. Булар нафасдан чиқадиган ҳаво, йўталганда ва аксирганда отилиб чиқадиган шилимшиқ томчилар билан бирга касаллик қўзғатувчиларни ташқи муҳитга чиқариб туради. Рўзғор буюмлари, сочиқ, дастурмол, идиш-товоқ ва бошқалар орқали ҳам грипп соғ одамга юқиши мумкин.

Грипп ҳамиша бирдай бошлакади. Температура кўтарилиб, бош оғриғи пайдо бўлади, мускуллар оғриб туради. Беморнинг юзи қизариб кетади, териси нам бўлиб туради.

Нафас йўллари, юқори нафас йўллари пастки нафас йўллари ва ўпка зарарланади. Температура 38-41 градусга кўтарилади, аммо узоқ турмайди. Грипп ҳар хил оғирликда ўтади, иситма 3-5 кунгача чўзилади ва йўтал билан балғам тушади. Бемор касалликнинг аломатларини сезиши биланоқ шифокорга мурожаат қилиши лозим.

Гриппда ўз билганича даволаниб буткул фориғ бўлиши мумкин эмас. Барча тавсияномани шифокордан олиш керак. Бунинг учун грипп билан оғриган беморларни алоҳида хона ёки хонанинг бир қисми ширма билан ажратиб қўйилади.

Хона иссиқ бўлиши, яхшилаб шамоллатиб турилиши лозим. Грипп билан оғриган одам совқатмаслик керак. Малина, асал ва тер чиқарадиган бошқа витаминлар билан иссиқ чой ичиб туриш фойдалидир.

Грипп билан оғриган касаллар терлаб турадиган бўлгани учун ич кийимини алмаштириб туриш зарурдир.

Гриппда қандай бўлмасин бирор алоҳида парҳез қилишнинг ҳожати йўқ: витаминлар, айниқса «С» миқдорини кўпайтириш фойдали. Грипп билан оғриган касаллар ётадиган хонага кирадиган инсонлар 4-6 қават қилиб тикилган дока ниқоб тутиб юришлари лозим. Профилактика мақсадида бурун йўлларига оксалим мази суртиш усулидан фойдаланиш ҳам мумкин.

Касал ётган хонани хлорамин эритмасига ҳўлланган латта билан артиб, тозалашни ўз ичига олади. Ич кийим ўрин-бош оқликлари ва идиш-товоқ дезинфекция қилиниши керак.

Грипп билан оғриган беморга наматак ва туршак сувлари «Тошкент» ва «Боржоми» минерал сувларини илитиб ичириш керак.

Бу ташналиқни қолдириш билан бирга аъзолардаги вирус заҳарларини танадан ювиб чиқаришга ёрдам беради.

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҚЎЙ. Ҳафта бошидан кўнглингиз тўлмасада, охири баҳайр бўлсин, деганларидек ҳафта охири яхши келади.

СИГИР. Кўп ўйламанг, бошлаб қўйган ишларингиз яхши тугайди.

ЭГИЗАКЛАР. Ҳафта Сизда икки хил таассурот қолдиради. Муваффақият ва омадсизликлар бирин-кетин алмашиниб туради.

ҚИСҚИЧБАҚА. Бошлаб қўйган ишларингизни якунлаш вақти келди. Бўлмаса, ғишт қолипдан кўчади.

АРСЛОН. Сизни ҳаётингиздаги катта ўзгаришлар кутмоқда. Ишга таклиф қилишса, йўқ деманг. Пул берса воз кечманг.

СУНБУЛА. Муҳаббат бобида омад Сиз билан. Фақат вақтни беҳуда ўтказманг.

МЕЗОН. Биламиз, ишларингиз кўп. Ҳафта охирини уйда оилангиз атрофида ўтказганингиз маъқул.

ЧАЁН. Ҳаётингиз тақдирини ўзгартирувчи киши билан танишасиз. Балки, у умр йўлдошингиз, балки иш раҳбарингиз бўлади.

ЎҚОТАР. Муҳими, касал бўлманг. Касаллик Сизни орқангиздан қувламоқда. Чап бериш йўлларини ахтаринг.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Ўз фикрингизни ўтказаман деб, шоҳ тираш ярашмайди. Бир каттага, бир кичикка қулоқ сол мақолига амал қилган маъқул.

СУВЧИ. Талаба бўлсангиз, имтиҳонлардан аъло даражада ўтишингизга ишонамиз. Билим олиш энергияси Сизни ҳафта давомида тарк этмайди.

БАЛИҚ. Бўлди. Ўйлаб ўтириш вақти тугади. Бир ишнинг учидан қаттиқ олингда дадил қадам ташлашга ўтинг.

001 ХАБАР ҚИЛАДИ

Келгуси ҳафта олдингисидан унча фарқ қилмасада, қиш чилласи деганларидек, ҳафта боши офтобдек, чарақлаб турса, сўнг ёмғирни ҳам, қорни ҳам кўрамиз. Кечалари О даража атрофида бўлиб, сув яхлаши кутилса, кундузлари ҳаво ҳарорати +2 +7 даража атрофида тебраниб туради.

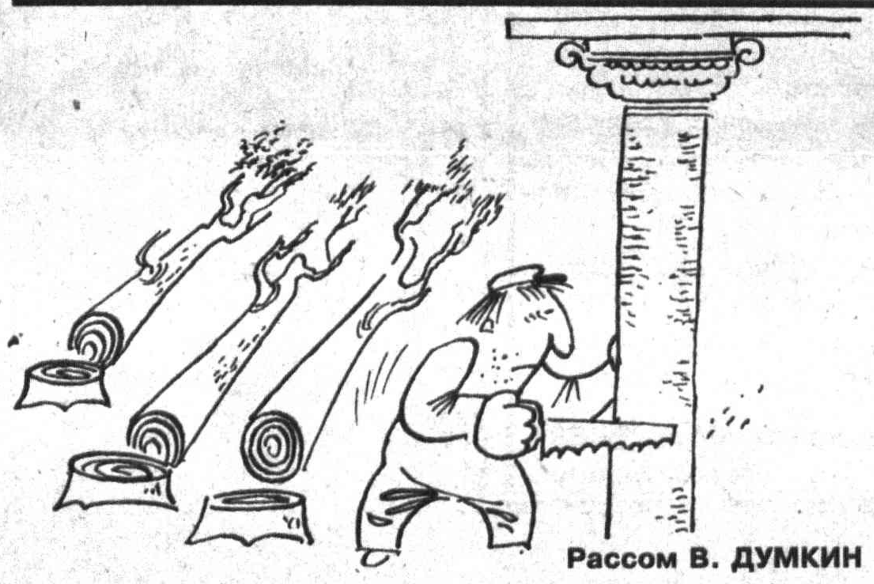

Рассом В. ДУМКИН

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

— Хўжайин, — деди ходим, — менга-ку барибир, аммо хотиним маошимни оширишингизни сўраб ҳеч қўймаяпти.

— Яхши, яхши... Уйга борганда шундай қилиш мумкинми деб хотинимдан сўраб кўрай-чи!

* * *

Қоқ ярим тунда эшик қўнғироғи жиринглайди. Эр эшикни очса, остонада ниқоб кийган киши турганмиш.

— Мен аёлларни бўғиб ўлдириш бўйича мутахассисман, — дебди ниқобли киши.

Эр орқасига ўгирилиб:

— Азизам, шахсан сени йўқлаб келишибди.

«ДОКТОР, ҚУЛОҒИНГИЗГА ГАПИМ БОР»

Контрацепция дори-дармонлари

А: — «Иннотекс» ҳомиладорликдан сақловчи восита ОИДСдан сақлайди, деб эшитган эдим? Уни қаердан топса бўлади?

— Француз компанияси ишлаб чиқарадиган «Innotech International» деган «Иннотекс» воситаси Тошкентдаги бир неча дорихоналарда сотилмоқда. «Қизил Олма» дастурига кирган ва «Қизил Олма»нинг «Жўрабек» ҳамда «Лэнд Ал» дорихоналари сотувида муҳайё. Ҳозирги кунда латекснинг олий сифатли воситаларидан фойдаланганингиздагина ОИДСдан сақланиш мумкин. Яна шуни таъкидлаб ўтаманки, ҳомиладорликдан сақловчи воситани Спермицидлар билан айни пайтда ишлатилганда яхши наф беради.

Сизни даволаётган врач саломатлигингиз даражаси ва майлингизга қараб, сизга кўпроқ тўғри келадиган контрацепция усулини тўғри танлашингизга кўмаклашади. Тери остига юбориладиган дори-дармонлар ҳам перорал дорилар ҳам қатор афзалликлар ва нохуш таъсирга эга бўлиши мумкин. Сиз шифокорингиз билан бамаслаҳат ҳаёт тарзингизни ҳисобга олган ҳолда ўзингизга зарур контрацепция усулини танлашингиз мумкин. Масалан, «Қизил Олма»нинг перорал контрацептивлари — (тўғри фойдаланилганда 99 фоиз наф кўрсатишига кафолат берилган) кучсиз дозадаги таблеткалардир. Бу усул тўлиқ кафолатланган, таблеткани ичиш тўхтатилиши билан кўп ўтмай ҳомиладор бўлиш кузатилади.

Қисқа муддатта контрацепциядан фойдаланишни кўзлаган аёл учун бу жуда қўл келади. Тери остига юбориладиган дори-дармонлар ҳам яхши таъсир кўрсатиб, улардан икки йил мобайнида ҳомиладан сақланиш учун фойдаланадилар.

ИТАЛИЯ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА
ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН кафелларга
БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА
БУЮРТМАЛАР УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: /3712/ 50-83-54, 50-92-94, ФАКС 50-92-94. А/О ТашКСМ

РЕКЛАМАЧИ ВАКИЛЛАРНИ ҲАМКОРЛИККА
ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!
Вакилларга: (Реклама эълони баҳосидан келиб чиққан ҳолда ҳақ тўланади).
— БИРИНЧИ БОР РЕКЛАМА БЕРГАН ФИРМАЛАР УЧУН 20%.
— ИЛГАРИ ҲАМ РЕКЛАМА БЕРГАН ФИРМАЛАР УЧУН 10%.
Қўшимча маълумотларни олиш учун телефонлар: (8-3712) 33-79-69
Ёки қуйидаги манзилда жойлашган офисимизда: Тошкентшаҳар, Матбуотчилар кўчаси 32, 5-қават, 507-хона.
СИЗНИНГ ОМАДИНГИЗ ВА ДАРОМАДИНГИЗ ЎЗИНГИЗГА ВА БИЗГА ҲАМ БОҒЛИҚ.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «ҚАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Гулнора МИРЗАҲОШИМОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ишлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.
Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 079.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 10.826
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 20.30
1 2 3 4 5 6